

культура

щоп'ятниці

29 липня 2016 р.

і життя

Слово і діло

стор. 7

Територія родини

стор. 10

Сила духу

стор. 14

Мистецтво фотографії

стор. 5

Фото Олександра СОЛЕНЦОВА

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

актуально

Уряд реальних дій

100 ДНІВ РОБОТИ МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду генерального директора Національного художнього музею України (далі – Музей)
(вул. Грушевського, 6, м. Київ, 01001)

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з 25.07.2016 року по 23.08.2016 року.

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з 25.07.2016 року.

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість. Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку Музею на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

- визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;
- мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;
- є близькими особами або членом сім'ї керівників органу управління.

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

- заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;
- автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;
- копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;
- два рекомендаційні листи довільної форми;
- мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи надсилаються на пошту та електронну адресу: вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601, відповідальна особа – Гончаренко Інна Анатоліївна, контактний телефон: (044) 280-63-22, електронна адреса: museum.department@gmail.com з позначкою «документи на конкурс «НХМУ»».

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які можуть засвідчити її професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе кандидат.

4. Строки проведення конкурсу.

Конкурсний добір починається 25 липня 2016 року та закінчується не пізніше 25 вересня 2016 року.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі.

- Кваліфікаційні вимоги:
- вища освіта;
 - стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;
 - володіння державною мовою;
 - здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

З інформацією, що стосується умов праці, відомості про матеріально-технічну базу Музею, фінансову звітність за попередній бюджетний період Музею можливо ознайомитися на офіційному сайті Мінкультури (рубрика «Вакансії»).

«Реалії, в яких нині перебуває Україна, потребують негайних дій, тому, окрім формування команди, Міністерство культури України зосередилось на реальних справах», – повідомив міністр культури України Євген Нищук, звітуючи про роботу Мінкульту за 100 днів.

За американськими традиціями, президенти через 100 днів від початку своєї діяльності повідомляють суспільство про те, яку вони сформували команду і які намітили робочі плани.

«Окрім тих пріоритетів, які були затверджені нашим Урядом, ми зосередилися на налагодженні контакту з експертним мистецьким та громадським середовищем, а також почали впроваджувати принципи культурної дипломатії. Обмежуватися 100 днями ми не плануємо й обов'язково продовжимо плідну роботу».

Для налагодження діалогу між представниками культурно-мистецького середовища та державними органами Міністерство культури України здійснює перехід від управління до врядування у культурній сфері:

- розпочато реорганізацію Мінкультури і підпорядкованих установ для надання сучасних функцій і повноважень: стратегічного планування, розвитку креативних індустрій, літератури і читання, організації державних подій;
- створено «Український інститут книги» – як приклад

делегування Міністерством культури України функцій із реалізації політики у сфері літератури і читання;

– створено Координаційну раду з питань застосування української мови в усіх сферах суспільного життя України.

У рамках затверджених пріоритетів Уряду Міністерством культури:

- запущено Національну систему ІККРОМ, яка складається з Національного виконавчого комітету ІККРОМ, національного координатора та базової інституції ІККРОМ в Україні (Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник), що дозволить винести на порядок

денний питання реставрації, збереження української реставраційної школи, запровадження новітніх реставраційних технологій;

– реалізовано проект «Віртуальна реальність Поштової площі», що дає можливість сучасного переосмислення знайдених артефактів і дозволяє по-новому поглянути на їх консервацію та музеєфікацію;

– підготовлено проект Закону України «Про Український культурний фонд», який було узгоджено Кабінетом Міністрів України та винесено на засідання Національної ради реформ. Це дасть можливість започаткувати абсолютно новий і безпрецедентний алгоритм розподілу бюджетних коштів на мистецькі проекти – як для державного, так і для незалежного сектору.

Також розпочато виконання Закону України «Про культуру» в частині переходу на контрактну форму. Станом на сьогодні оголошено конкурсні добори керівників у 5 закладах сфери управління Міністерства культури України.

Вироблені нові підходи до закупівлі книжок для бібліотек (визначення пріоритетних напрямів літератури на наступний рік, за якими робиться замовлення видавцям). Пе-

редусім це якісна перекладна література, сучасна українська література, патріотична література.

Триває моніторинг, інвентаризація та оцінка стану наявних культурних закладів на місцях за особистою участю міністра культури України. Вже відвідані 10 областей.

Запущено проект із адаптації, дослідження та запровадження системи індикаторів ЮНЕСКО в Україні (індикаторів впливу культури на соціально-економічний розвиток – CDIS) для отримання об'єктивних наукових даних про розвиток сфери культури в Україні. Це дослідження у кількісних та економічно обґрунтованих показниках продемонструє, наскільки глибоко культура інтегрована в усі сфери суспільного життя і впливає на державне будівництво.

Підготовлено концепцію Реєстру предметів культурної спадщини, в якій інтегрується інформація про всі предмети культурної спадщини – культурні цінності.

Оновлено процедуру розподілу конфіскованих культурних цінностей за участю музейних, архівних та бібліотечних установ. Зазначений крок дозволяє створити умови для якісного наповнення фондів музейних, бібліотечних та архівних установ за принципом прозорості і доцільності.

Важливою складовою діяльності Міністерства культури є запровадження принципів культурної дипломатії при реалізації проектів:

– вперше Міністерство курує підготовку до участі України у 68-му Франкфуртському книжковому ярмарку (19–23 жовтня 2016 року);

– вперше унормовано проведення відбору куратора національного культурного проекту для представлення на 57-й Венеціанській бієнале сучасного мистецтва;

– утворено повноцінне дієве Бюро програми ЄС «Креативна Європа». Проведено перші консультації з Європейською комісією щодо подовження пільгових умов участі України у програмі ЄС «Креативна Європа» на 2017 рік за 1 євро.

100

ДНІВ РОБОТИ
МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ

УРЯД РЕАЛЬНИХ ДІЙ

редактор
Світлана СОКОЛОВА

наголос

ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ КУЛЬТУРИ

22 липня Уряд вніс зміни до пункту 21 додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2014 р. № 65 «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету», забезпечивши таким чином участь України у 68-му Франкфуртському міжнародному книжковому ярмарку та 57-му Венеційському бієнале сучасного мистецтва.

Відповідний проект постанови розроблений Міністерством культури України і викликаний необхідністю інформаційного та організаційного забезпечення у 2016-му та наступних роках участі України у Франкфуртському ярмарку та представлення України у 2017-му та наступних роках на Венеційській бієнале – найпрестижнішому та найбільш знаковому світовому форумі сучасного мистецтва.

«З огляду на виклики, перед якими постала нині наша країна, надзвичайно важливим є формування у свідомості світового співтовариства образу України, одним зі шляхів цього є просування та популяризація нашої культури за кордоном, – сказав міністр культури України Євген Нищук. – Франкфуртський книжковий ярмарок та Венеційський бієнале – одні з тих заходів, що демонструють культурне обличчя України, вони ж стають дієвими інструментами публічної дипломатії, популяризують літературну спадщину, мистецтво, сприяють формуванню позитивного іміджу України на міжнародній арені».

Міністр також зазначив, що важливим моментом у підготовці до участі в мистецьких заходах є тісна співпраця та діалог Міністерства культури з широким колом професійних експертів та представників громадськості.

68-й Франкфуртський книжковий ярмарок триватиме у місті Франкфурт-на-Майні (Німеччина) з 19 по 23 жовтня 2016 року, 57-й Венеційський бієнале сучасного мистецтва – з 13 травня по 26 листопада 2017-го у місті Венеція (Італія).

ДНІ УКРАЇНИ

У рамках Днів України у польському замку Поморських князів (місто Щецин) експонуються предмети з колекції приватного Музею історичного культурного надбання «Платар».

На виставці представлено 480 експонатів, серед яких – пам'ятки трипільської культури, мистецькі вироби скіфів, киммерійців, сарматів та греків. Зокрема, експонуються предмети часів Київської Русі, Візантії та Римської імперії. Вони розповідають про найвагоміші періоди історії України від VI тисячоліття до нашої ери до XII століття нашої ери.

Експозиція, що триватиме протягом року, викликала зацікавлення серед місцевих журналістів та мистецтвознавців.

Підготувала Оксана БРУСКО

Новації – у творчість

Світлана СОКОЛОВА

Місто слави пращурів оживив виступ гурту Reve ta Stohne. Концерт відбувся в музеї «Золоті ворота» – в рамках нового проекту Golden Gate Space.

Цей молодий український колектив утворився в Києві не так давно, у 2014 році.

Але вже сьогодні успішно виступає на теренах рідної країни, у Польщі, Нідерландах та Франції.

Виступ гурту Reve ta Stohne

на унікальне сценічне явище. Музиканти грають на дарбуці, акустичній гітарі з ефектами,

творюючи чи креативно. Я своєю творчістю спрямовую креативно, щоб нікому не шкодити. Отаке послання: щоб не було хаосу, винищення людей – те, що в нашій країні відбувається і багато ще де у світі».

З огляду на вищезазначене, організатори нового культурно-освітнього про-

екту Golden Gate Space обрали колектив у числі перших учасників не випадково. Головним завданням проекту є популяризація сучасної української культури в тисячолітніх стінах пам'ятки часів Київської Русі. А один із перших напрямків реалізації – музична програма, а саме виступи українських музикантів у столиці, у музеї «Золоті ворота».

Захід організовано Національним заповідником «Софія Київська», Центром науки і мистецтва DIYA, за підтримки НЦ «Мала академія наук України», Українського радіо, ГО «Інформаційні Ініціативи», Національного газетно-журнального видавництва, МГО «Мистецька платформа», Арт-центру Якова Гретьера, порталу cultua.media.

Євген СЛОВ'ЯНОВ

Успіх забезпечує особливість обраного музичного стилю. Поєднання горлових співів і шаманських ритмів із різними сучасними напрямками, як-от world music, grunge, tribal, punk, reggae, garage, перетворює виступ хлопців

на бас-гітарі. Євген Слов'янов та Максим Остяк пишуть музику та вірші, часто хлопці імпровізують і всі разом.

Євген Слов'янов, вокал, гітара: «Філософія гурту (даю меседж від себе) – як спрямовувати свою агресію: деструк-

Максим ОСТЯК

По-європейськи: відкритий музей

У вдосконаленні музеїв в Україні орієнтуються на прогресивний світовий досвід.

Музей «Золоті ворота» є об'єктом Національного заповідника «Софія Київська». Його генеральний директор Неля Куковальська – завжди у пошуку ефективних форм роботи закладу. «Статичний музей – уже данина історії до 2000-х років. Потрібні інші форми роботи з відвідувачами, як-от такі культурно-мистецькі акції».

Моя ідея – привезти сюди сучасні молоді гурти, які тут долучаються до історії. Упевнена: той, хто відвідав концерт, прочитає, де був, яке значення мають ці ворота для держави».

Я бачила багато концертів у Європі – у старовинних замках, на їхніх руїнах – там це прийнято. З огляду на сьогоднішню ситуацію в Україні, велика надія на внутрішній туризм, у тому числі з такими заходами».

Світлана ЯЦЕНКО

Думку розвиває куратор Golden Gate Space простору Світлана Яценко:

«Золоті ворота» є важливим об'єктом для нашої культури як пам'ятка часів Київської Русі і середньовічної архітектури,

одна із найпотужніших оборонних споруд Східної Європи. Це місце нашої слави та великих перемог, де починаються туристичні маршрути. Багато відвідувачів хочуть отримати додаткові послуги».

Світ прийшов до того, що сучасний музей має бути більш відкритим, наративним, ексклюзивним, наповненим подіями. І ми вирішили на базі музею створити проект – відкритий простір «Золотих воріт», де відбуватимуться культурно-освітні акції».

Світлана анонсувала старт лекторію від Українського радіо на базі «Золотих воріт». Науковці читатимуть лекції протягом години, а потім уся країна почує їх у радіоному 20-хвилинному форматі. Планують тут і кінопокази, зустрічі з режисерами, акторами. («Ворота – місце переходу, яке відкриє більше можливостей, стане місцем сили митців»).

Фото Дмитра ІВАШКОВА

редактор
Христина ДИЧКО

акцент

■ УКРАЇНКА НА ВІЙНІ

Роль жінки у боротьбі за звільнення наших земель від окупанта – неоціненна. І сучасні українські героїні нині як ніхто варті того, щоби про них знали, розповідали та берегли пам'ять про їхній подвиг.

Жіноче товариство імені Ольги Басараб та Олени Теліги нагадує: триває прийом робіт на відкритий огляд-конкурс «Українка: жінка-волонтер; жінка-воїн; жінка-герой».

До 1 листопада 2017 року організатори чекають на літературно-мистецькі, документальні, публіцистичні та інші твори обсягом до 100 сторінок, доповнені світлинами, – про жінку та її діяльність в умовах російсько-української війни на Сході.

Автори ініціативи не обмежують охочих позмагатися за звання кращих ані у віці, ні за жанровими критеріями.

Конкурс проводиться з метою висвітлення персоналій українок, які проявили високий патріотичний дух, брали участь у захисті Батьківщини; виявлення кращих ідей волонтерської роботи в період війни, впливу сили духу, гідності жінок на хід історичних подій; формування та утвердження саможертвості в житті та вчинках українців.

Матеріали слід надсилати на адресу: Фондація імені О. Ольжича, вул. І. Мазепи, 6; м. Київ, 01010; із приміткою «Оргкомітет огляду-конкурсу «Українка: жінка-волонтер; жінка-воїн; жінка-герой» – в одному примірнику на паперовому та електронному носіях українською мовою.

У супроводжувальних документах потрібно зазначити: номінацію та назву роботи; ПІБ автора (авторів), повну поштову адресу учасника, номер телефону, електронну адресу.

Додаткову інформацію можна дізнатися на сайті <http://www.ktmoun.info> або за телефоном (096) 377–94–43.

■ ВІДНОВЛЕННЯ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Пам'ятний хрест загиблим членам ОУН

Делегати XXI Всеукраїнського з'їзду українських націоналістів (2016 рік) офіційно звернулися до прем'єр-міністра України В. Гройсмана та глави Адміністрації Президента України Б. Ложкіна із проханням посприяти встановленню пам'ятника О. Телізі у Бабиному Яру.

Ще 2007 року Міністерство культури та туризму провело конкурс на кращий ескіз і затвердило проект авторського колективу у складі: скульпторів Олександри Рубан, Віктора Липовки та архітектора Івана Єршова. У бюджеті КМДА на 2008 рік було передбачено 900 тис. грн на скульптурну групу, але її так і не встановили.

«Спорудження пам'ятника О. Телізі стане актом відновлення історичної та національної справедливості стосовно постаті, яка стала одним із символів незалежної і соборної Української Держави», – йдеться у тексті звернення.

Христина ДИЧКО

Літній день 21 липня – видався щедрим на дощ і добрі слова. Привітання лунали на адресу письменниці і громадської діячки Олени Теліги, пам'ять якої вшанували у Бабиному Яру.

На 110-ий рік від дня народження великої українки, незламного бійця за наш мир і спокій, представники влади та громадськості зібралися на місці її загибелі.

Розпочалося дійство з богослужіння, яке провів отець Ігор Онишкевич, настоятель церкви Святого Миколая на Аскольдовій могилі. Також було освячено Пам'ятний кам'яний хрест, що встановили напередодні замість дерев'яного. Тут разом із Оленою Телігою розстріляли і її чоловіка, Михайла Телігу, і багатьох їхніх побратимів.

Зі вступним привітальним словом виступила пані Надія Стрішенець, голова Жіночого товариства імені О. Басараб та О. Теліги. Вона, зокрема, зазначила, що 110-річчя поетеси відзначають на державному рівні, тож по всій Україні відбувається низка заходів, присвячених її пам'яті.

Голова Організації українських націоналістів Богдан Червак наголосив: «Сьогодні ми переживаємо дуже складний час, інколи здається, що українцям ще ніколи не було так важко. Але це не так... Якщо ми порівняємо, скільки зробила для української нації О. Теліга, то зрозуміємо, що робимо неспівмірно мало.

Ми не змарнували свій час, ми сьогодні відчуваємо причетність до славних лицарів, які з неба споглядають за нами і нашими ділами. Маю велику надію, що ми досягнемо тієї мети, за яку вони боролися: утвердження Української Самостійної Соборної Держави».

Важливу роль у збереженні історії видатних діячів відіграє Український інститут національної пам'яті. Заступник голови установи Володимир Тилішак запевнив, що Інститут робитиме все можливе, щоби пам'ять про О. Телігу залиша-

«Від пориву до самого чину!»

Зліва направо: Любов ГОЛОТА, Людмила ПОРОХНЯК-ГАНОВСЬКА, Сергій КОТ, Сергій КВІТ, Зоя РУЖИН, Богдан ЧЕРВАК, Надія СТРИШЕНЕЦЬ, Леонід ОСИПЧУК

лася важливою складовою національної пам'яті, щоб «той приклад і ті жертви, принесені в ім'я України, – ніколи не були марними».

Словом-закликом звернувся до присутніх народний депутат України Юрій Левченко: «Мене надихають такі люди, як О. Теліга. Я вдячний їй за їхнє життя. Для мене один із найбільш визначних аспектів особистості поетки в тому, що, маючи можливість утекти з України і зберегти своє життя, вона цього не зробила. Хоча й знала, що її розстріляють. І ми повинні бути гідними цього подвигу!»

Заступник міністра культури України Ростислав Карандеєв зауважив, що боротьба наших попередників, котра відбувалася під гаслом творення самостійної і незалежної Української Держави, триває і нині. «Сьогодні українці демонструють самопожертву на фронті і в мирному житті, але важливо, щоб любов до Батьківщини була провідним стрижнем і в політичній діяльності, у кроках і рішеннях політичної еліти. Ми повинні відстоювати свої інтереси на кожному кроці. Виборюючи українську ідею, ми виборюємо те унікальне, що відрізняє нас від іншого світу».

Актриса театру і кіно, співачка і волонтерка Оксана Ковч зачитала поезію Олени Теліги «Не треба слів...» і вірш Василя Симоненка «Може, так і треба неодмінно...»

Представник Спілки офіцерів України та Конгресу українських націоналістів Євген Луцаков підкреслив: «Наші вороги завжди намагалися винищити кращих із кращих, але тим самим вони об'єднували україн-

життя О. Теліги, – наголосила вона. – Її слово ніколи не розходилося з ділом».

Пані Катерина розповіла, що під час роботи у Центральному архіві вищих органів влади і управління України вона віднайшла багато унікальних документів, котрі вже зараз можна побачити на електронній виставці на сайті Архіву. Серед них – і збірка О. Теліги «Душа на сторожі». Цю книгу Національна рада жінок України видасть до кінця року: такою, як її бачила сама авторка.

Голова Фондації імені О. Ольжича Сергій Кот справедливо зазначив, що нинішнє зібрання найкраще характеризує слова з гімну ОУН: «Веде нас в бій борців упавших слава...»

«О. Теліга виховувалася на пам'яті героїв, – сказав пан Сергій. – Її життя є подвигом, дороговказом і смолоскипом, який висвітлює шлях новим поколінням українців. Сьогодні ми освятили новий хрест на місці символічного поховання О. Теліги. Це перший великий крок до її гідного вшанування. Наступним буде встановлення

Богослужіння проводить отець Ігор ОНИШКЕВИЧ

їнки продовжують її боротьбу: в лавах АТО, як волонтери, громадські діячі...» – сказала пані Людмила.

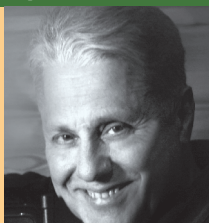
*Ти б дивувався: дощ і пізня ніч,
А в мене світло і вікно наростіж...*

Так уже традиційно розпочала свій виступ член президії «Жіночої громади» пані Катерина Криворучко. «Від пориву до самого чину» – ось символ

пам'ятника, який би був достойним її як митця і великого патріота».

Завершився захід виконанням державного гімну – в пам'ять про вбитого у війні на Сході бійця ОУН Василя Кіндрацького, який складав присягу саме тут, у Бабиному Яру, та в пам'ять про всіх борців за волю України.

Фото Миколи ЛЮБІНСЬКОГО

редактор
Роман РАТУШНИЙ

фотокраїна

■ МИ ЖИВЕМО В УНІКАЛЬНІЙ КРАЇНІ

– Голова Спілки і фотограф: як ці дві особистості уживаються в одній особі?

– Існує така думка, з якою я не погоджуюся в принципі, що головою Спілки повинен бути не фотомитець, а успішний менеджер. Розумієте: головним режисером – завгосп, головним редактором – колишній військовий, а керувати країною – куховарці. Тому доводиться якось поєднувати в собі ці дві, здавалося б, різні крайнощі одного і того ж процесу. До речі, коли ще не очолював Спілку, хибно вважав, що я один такий на білому світі геній, тепер усе стало на свої місця.

– Знаю, що Ви активно продовжуєте працювати як фотограф і часто проводите свої персональні фотовиставки. Мета – комусь щось довести? Чи і надалі триває пошук себе у фотомистецтві, а, можливо, третій варіант?

– Так сталося, що цього року маю вже 9 персональних експозицій, переважно у Києві. У нас так: якщо показати вдруге те саме, на третю виставку вже ніхто не прийде. Тому доводиться кожен раз придумувати щось нове, йти вперед, бо розумію, що до моїх робіт ставлення особливе, більш критичне серед колег. Взагалі, вважаю, що ми живемо в унікальній країні та в унікальній для неї і для будь-якого її мешканця час.

У подиху початку нового століття художник убаває симптоми недуги, коли болісно переглядаються старі цінності, а нові викликають сумнів; коли прожите життя виявляється майже марним та удаваним, а світле майбутнє знову відсувається у недосяжну далечінь. А саме існування набуває характеру хиткого, недостовірною, із тривожним почуттям втрати. Художник дозволяє нам бачити навколишній світ інакше – складніше та проникливіше.

Покликання митця

Серед фотохудожників України Едуард Странадко займає своє особливе місце. Він протягом тривалого часу займався плівковою фотографією, а сьогодні активно знімає камерою, що вмонтована в мобільний телефон.

Чоловік із чималим життєвим досвідом, що напівжартома скептично говорить про своїх ровесників фотографів, він із радістю готовий спілкуватися з молоддю. Едуард Странадко – голова Національної спілки фотохудожників України, заслужений працівник культури України. Народився у Криму, значну частину життя мешкав у Полтаві, але після Дніпропетровська та Санкт-Петербурга переїхав до Києва, де зараз живе і працює.

– Пане Едуарде, у вищезазначених містах є щось спільне, чи не так?

– Якщо коротко, перше – це місто, де має зародитися талант, у другому – оформитися у справжнього митця, а жити та творити треба у столиці.

– Ваша участь у фотовиставках, проектах. Чим можете похвалитися?

– Маю 65 персональних експозицій, більше 100 – у колективних проектах. Чому така невідповідність у кількості? Вважаю, що персональна виставка є унікальним проектом, де автор може контролювати весь процес: від задуму до реалізації. Колективна ж є, в першу чергу, кураторським продуктом або, виходячи з назви, – колективним. Я влаштував безліч експозицій як куратор. Після п'ятого десятка кинув їх навіть рахувати та прибрав із власної артбіографії.

Стосовно відзнак скажу, що фотографія – мистецтво досить різнопланове. Одним із його аспектів є участь у міжнародних конкурсах з метою отримання нагород. Мені більше подобаються персональні проекти. Я розумію, що в Україні шанувальників фотомистецтва не більше 300, тому можна сказати, що я працюю для них.

– Пане Едуарде, вже кілька років, як Вас обрали головою Спілки фотохудожників України. Що за цей час встигли зробити, а що залишається проектом?

– Мені вдалося зберегти ту безпрецедентну відкритість, за яку, власне, і критикували мого попередника Миколу Іващенко. Зараз, здається, усі вже звикли, що документи Спілки викладені на сайті, раз на півроку відбуваються пленуми, де голова звітує правлінню. Наприкінці кожного року ревізійна комісія підбиває підсумки фінансової діяльності секретаріату.

Що зроблено? Сотні виставок, проектів, зокрема, більше

50-ти, присвячених Революції Гідності, понад 25 – до сумного ювілею Чорнобильської катастрофи. Звісно, це і персональні проекти, і фестивалі, і конкурси.

– Спілка фотохудожників України, її подальший розвиток: чи на сьогодні це – анахронізм?

– Наша Спілка ще молода, має лише 25 років, тому ми ще не встигли закостеніти. Так само, як і фотомистецтво, яке так швидко розвивається, що інколи ледь вдається встигати за модними тенденціями. Зараз ми відкриті для всіх, бо не є клановою системою, що налаштована на продукування собі подібних. Тобто і сайт, і обговорення на ньому, і конкурси, і проекти – відкриті для широкого загалу фотогромадськості України, та й усього світу.

Керувати творчістю майже тисячі геніїв і талантів ми не маємо права, але допомогти на складному шляху пере-

творення фотографа в митця – чому б ні? Фотомистецтво не має кордонів, не потребує перекладу на інші мови. І навіть відправка фотороботи у будь-яку точку світу, де її можуть надрукувати і помістити в раму, займає кілька секунд. Українські фотографи користуються повагою у світі, зокрема, члени НСФХУ Борис Михайлов та Сергій Братков, які є художниками номер один та номер два на пострадянському просторі.

– Авторські та колективні виставки доволі часто з'являються у виставкових залах. Про які проекти, що недавно виставлялись, можна було б сказати як про цікаві?

– Мені приємно згадати Парад фотографії в Арт-центрі Я. Гретера, де на чотирьох виставкових поверхах були представлені дуже сильні фі-

налісти конкурсу абстрактної фотографії НСФХУ. Останнім часом мене не покидає думка, що лише фотографи і виставляються у мистецькому просторі. Принаймні після відвідин деяких виставок художників мені здається, що за їхні стабільні та перевірені часом композиції у нас би вигнали зі Спілки.

Тобто є певний застій, в першу чергу – думки, а потім виконання. Те мистецтво, яке нам подається як сучасне, це (як би не образити кого) – Європа 90-х років. Зараз ми готуємо не менш потужний проект концептуальної фотографії, конкурс «Українська фотокнига» та багато іншого, про що можна довідатись на сайті Спілки.

Розмову вів Роман РАТУШНИЙ

редактор
Надія ПАСТЕРНАК

у місті лева

ПАМ'ЯТНИК ВАСИЛЕВІ СТУСУ

На території Навчально-виховного комплексу «Спеціалізована школа І ступеня – гімназія міжнародних відносин» імені поета, дисидента і політв'язня Василя Стуса встановлять пам'ятник на його честь. Таке рішення ухвалив виконавчий комітет Львівської міської ради.

Функції замовника на проектування, виготовлення та встановлення пам'ятника покладено на Навчально-виховний комплекс.

НЕЗВИЧАЙНА ВИСТАВКА

У Львівському Палаці мистецтв відкрилася виставка від людей з особливими потребами. Упродовж 4 місяців підопічні соціальних центрів інклюзії «Карітасу» зі Стрия та Дрогобича створювали картини під наставництвом професійних художників.

Ця ініціатива розпочалась як проект арт-терапії, а набула мистецького значення, бо рівень робіт перевершив усі очікування. Експозиція містить понад 80 художніх робіт та більш як 20 фотопортретів.

Відкриття відбулося у форматі вільної дискусії про особливі потреби та особливі можливості, про взаємодію різних людей у суспільстві та соціальну інклюзію. В обговоренні взяли участь автори робіт.

«ЄВРЕЙСЬКІ ДНІ У РАТУШІ»

У Львові триває просвітницький проект «Єврейські дні у Ратуші».

Цього тижня спікери проекту обговорюють театр та літературу міжвоєнного періоду. Після кожної лекції охочі мають можливість узяти участь у дискусії на заявлену тему.

У рамках цього проекту професорка Мейгіл Фавлер зі Стетсонського університету прочитала лекцію «Візит за лаштунки», під час якої детально розглянула український, єврейський і радянський театр у 1920–30-і роки.

Також відбулася лекція літературознавців Данила Ільницького та Віктора Мартинюка «Після неминучого: Уявна мапа літературного Львова (±1939)». Однойменний проект дослідники уже два роки втілюють у Центрі міської історії. Усі лекції відбуваються у приміщенні ресторану «Ратуша». Вхід – вільний.

ФОРУМ ВИДАВЦІВ ПОВІДОМЛЯЄ

На 23-му Форумі видавців у Львові та 11-му Львівському міжнародному літературному фестивалі спеціальними гостями будуть: знайий польський журналіст, кореспондент «Газети Виборчої», автор книг «Убивця з міста абрикосів», «Наша маленька ПНР» і «Танечні ведмеді» Вітольд Шабловський; а також австрійський репортер та письменник Карл Маркус Гаус, книгу «Знайомі європейці» якого вперше перекладуть українською мовою.

Персоною Форуму стане Срджан Срлджич, один із найвідоміших сучасних сербських письменників.

Під час цьогорічного книжкового свята відбудеться тематичний форум «Освіта», у рамках якого пройдуть освітні конкурси, презентації та обговорення тематичних книжок. З театральних подій вагомою буде постановка «Тичина. Жадан і Собаки».

«Ті, що йдуть на війну»

Надія ПАСТЕРНАК

Так називається нова виставка відомої львівської фотохудожниці Наталії Ратушної, яка відкрилася у Музеї мистецтва давньої української книги.

Цього разу в об'єктиві – обличчя молодих чоловіків, які йдуть на війну чи вже повернулися, їхніх рідних і близьких; а також та земля, що їх зростила і вигодувала. Ці обличчя Наталія Ратушна «виловлювала» не на лінії фронту, а в нашій повсякденній дійсності: на вулицях міст, на автовокзалах чи залізничних вокзалах, у віддалених галицьких селах, де великим боєм відгукнулася неоголошена війна на Сході країни.

Її герої – прості хлопці, як-от Василь Сачко із села Опорець Сколівського району зі своїми братами і бабусяю – у цілком мирному житті. Він порастає по господарству, годує сіном коней, доглядає поле... А ще зовсім недавно чоловікові в цю землю треба було зариватися якнайглибше, копати окопи і таким чином оборонятися, й та земля уже була не годувальницею, а рятувальницею.

Василь Сачко – кіборг, герой, оборонець Донецького летовища, як інші герої світлин Наталії Ратушної – Тарас Гурський

та Андрій Дільний. Усі троє обороняли Аеропорт, нагороджені медаллю «За відвагу», а на фото ми бачимо їх у цивільних умовах: біля копиці сіна, на подвір'ї серед качок, з відром студеної води, добутої з криниці, чи на фірі, попереду якої крокує білий котик... Ще зовсім недавно життя для них виглядало цілком інакше.

Львівська фотохудожниця цими світлинами ще раз нагадує нам, що герої – це прості люди, які живуть серед нас, яких ми не помічаємо у повсякденності, й це – одна з тем фотовиставки. А ще червоною ниткою тут проходить тема землі: землі-годувальниці і землі-рятувальниці. «Батьківщину ми любимо не тому, що вона велика, а тому, що одна», – казали хлопці-кіборги Наталії Ратушній.

Так сталося, що львівська журналістка і фотохудожниця уже впродовж багатьох років живе за межами України – в Італії. Приїжджаючи на коротко додому, на рідну землю, бере в руки фотоапарат і ман-

друє далекими і близькими куточками своєї землі.

Ці мандрівки виливаються у фотовиставки, які високо цінує львівська публіка, бо вони – про злободенне, про те, що болить. Так, недавно Наталія Ратушна відвідала Чорнобиль, про що й «прозвітувала» у Палаці мистецтв, а перед цим там же можна було побачити її експозицію «Мандруючи до... себе».

Фотохудожниця поспішає, відкриваючи у Львові виставки одну за одною, бо через кілька днів її чекає Європа. І повезе вона туди світлини цих простих українських хлопців, які воювали на Донбасі, й це буде ще одним доказом для європейців, що у нас тут – таки війна.

Фото Наталії РАТУШНОЇ

Відійшов у вічність Володимир Овсійчук

У культурному середовищі Львова й цілої України – велика втрата: на 92-му році життя помер Володимир Овсійчук – видатний науковець-мистецтвознавець, заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор Львівської національної академії мистецтв і цікавий художник, автор багатьох полотен.

Володимир Антонович не дожив два дні до свого 92-річчя... Відійшла у вічність велика людина, закохана в українське мистецтво, яка цю закоханість дарувала іншим. Більшість років його свідомого життя пов'язані зі Львовом. Тут він іще студентом працював у Львівській картинній

галереї. Тривалий час (1952–1979) займався науковою, реставраційною, експедиційною роботою, що заклало підвалини подальшої дослідницької діяльності. Навчався в аспірантурі (Ермітаж, Ленінград), 1966 року захистив кан-

дидатську дисертацію на тему «Львівський живопис XVI–XVIII століття».

У Львові поєднував роботу в картинній галереї із викладанням в Інституті прикладного та декоративного мистецтва. Згодом його запросили на роботу в Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (з 1992-го – Інститут народознавства НАН України). Тут Володимир Антонович написав низку наукових праць, дві з яких у 1994 році були удостоєні Національної премії України імені Т. Шевченка.

У 1989-му захистив докторську дисертацію на тему «Розвиток гуманістичних ренесансних тенденцій в україн-

ському мистецтві та їх зв'язок із народно-визвольною боротьбою (друга половина XVI – перша половина XVII століття)». З 1991 року професор Володимир Овсійчук очолював відділ мистецтвознавства Інституту народознавства НАН України.

А свої власні мистецькі твори – пейзажі, автопортрети, портрети – він подарував Національному університетові «Острозька академія». Тут у 2015 році відкрили Центр мистецтвознавства Володимира Овсійчука. 15 серпня минулого року, на відкритті Центру, він іще читав інавгураційну лекцію...

З Володимиром Антоновичем Овсійчуком відійшла у вічність ціла епоха.

редактор
Христина ДИЧКО

культура і війна

■ І СЛОВО, І ДІЛО

Психологічна реабілітація, музикотерапія, приготування гарячої їжі, збір медикаментів, допомога пораненим, сприяння у реабілітації – і це далеко не весь список справ, якими займається Катерина Ковальчук як волонтер. Військовий госпіталь для неї та її друзів став другим домом. Дівчина не розуміє, чому ж багато людей не усвідомлюють війни і досі...

Катерина Ковальчук – молода поетеса, волонтерка, яка 25 липня дебютувала зі своїми текстами у Національному музеї літератури України. Її поезія проста і щира, адже вона про життя, про біль і про війну. Однак міцним пагоном пробивається у творах віра в те, що війна скоро закінчиться.

Наразі дівчина працює над поетичною збіркою «Вільним присвячується», де планує представити увазі читача близько шістдесяти віршів. «Уся поезія, яка увійде до моєї першої книжки, присвячена війні, цінностям, які перевернули життя моє і моїх рідних. Це дворічний досвід, який вилився у поетичне слово», – поділилась Катерина.

Щопонеділка збирає Музей усіх охочих насолодитися поетичним словом та посмакувати кавою. Адже там відбуваються творчі вечори в рамках проекту «Поезія з присмаком кави».

Варто зауважити, що Музей літератури України – це не шаблонна організація, яка діє за усталеним розпорядком. В умовах війни працівники установи активно долучаються до волонтерського руху конкретними справами. Програма «На цій землі нас не здолати» допомагає збирати кошти на операції для поранених бійців, на бронезилети тощо. А у приміщенні будівлі «Музейні бджілки» постійно плетуть маскувальні сітки.

«Такі зустрічі дуже міцнять нашу душу, наші сили, – розповідає заступник директора Національного музею літератури України Раїса Сеннікова. – Ми – літературний музей. Ми намагаємось показати літературу нашого життя. Слово надзвичайно важливу місію виконує сьогодні. У нас дуже міцний волонтерський осередок. Ми організували акції, де збирали письменників, митців, а зібрані кошти направляли на допомогу військовим. Ми намагаємось творити конкретну справу».

Працівники Музею завжди готові відкривати нові імена, креативних людей, котрі варті уваги. «Сьогодні був мій перший творчий вечір... Серце вистрибує, радість переповнює... Ці щирі сльози, обійми, приємні слова та побажання, посмішки і... поезія на одному подиху, в якій живе моя душа...» – поділилась враженнями від участі у проекті «Поезія з присмаком кави» молода і перспективна поетка Катерина Ковальчук.

Елизавета КРАСНІЧЕНКО

Веганство – це спосіб життя

РОЗДУМИ КРАМАТОРЧАНИНА ПРО РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Сергій ЛАЩЕНКО

Молоде подружжя – Павло та Інна Вишебаби – нещодавно відкрили у Києві веганське кафе.

Тут дещо треба роз'яснити. Вегетаріанство – це спосіб харчування без м'яса, яєць, риби і морепродуктів (цю групу інколи називають «продуктами вбивства»). А веганство – це спосіб життя, при якому людина не вчиняє невинного насильства над живими істотами й уникає всього, що отрима-

Павло ВИШЕБАБА з дружиною Інною

не через таке насильство. Веганство – це якраз перехід від розмов про мир і ненасилля до активної щоденної практики.

«Я дотримуюсь веганства з ідейних міркувань, – каже Павло, – вважаю, що людина повинна прожити життя з найменшою шкодою для планети; саме тому вирішив відкрити веганське кафе. Вегетаріанських закладів в Україні

декілька десятків, а ось веганський поки що один. І він у Києві...»

Цікаво, що, попри таку специфіку, відвідувачів у Вишебаб не бракує! До речі, клієнтів у кафе обслуговують переважно українською. Дещо дивно як для зросійщеного Києва, чи не так? Особливо, якщо врахувати, що Павло родом із Краматорська, Інна – з Маріуполя. А персонал – із Луганська, Северодонецька, Авдіївки... Щоправда, не всі ще стали україномовними, лише подружжя Вишебаб одностайно і рішуче перейшло на державну. Зрозуміли, що там, де не буде мови, рано чи пізно буде «захист російськомовного населення» з боку якогось чергового Путіна, будуть війни і руйнування. Зробити рішучий крок молодятам допомогла їхня філософія. Вони кажуть: «Мова диктує свої правила: українською розмовляють вільні й сміливі...»

Нещодавно я зустрівся з Павлом, і ми поговорили про найголовніші проблеми України. Власник веганського кафе на

лиці» та «Культури і життя». Але дуже багато роботи залишається на Сході. І не лише на Донеччині та Луганщині, але навіть на відносно проукраїнській Полтавщині.

«Нещодавно ми побували в Миргороді, – розповідає Павло. – Вирішили, що саме там відсвяткуємо маленький ювілей нашої донечки – Зореслави виповнилося три місяці. І якось, сидячи в кафе, я надто довго вимушений був слухати російську «попсу». Нарешті не витримав і сказав: «Шановні, я родом з Донбасу – і тому так скучив за українською мовою! Заспівайте щось наше...» Виконавець, як потім виявилось, був моїм земляком. Там, у Миргороді, свого часу місцеві санаторії прийняли багато біженців із шахтарського краю. Через деякий час донецькі покинули оздоровчі заклади, але змогли купити відносно недорогі квартири у Миргороді. Однак, на відміну від відпочивальників із Росії (ті завжди поведуться з викликом, немов саме вони у Миргороді господарі), у донецчан щось українське таки залишилося.

І той співак, родом із Донбасу, який перед цим виконував лише російські пісні, раптом затагнув... «Чорнобровці». І коли він співав – півзала плакало. Ось яку силу має українська пісня! Ми цього недооцінюємо. Але водночас потрібні й певні зусилля громадян, які б захищали і пропагували українське. Я ось спробував це зробити у Миргороді, і в мене, як бачите, вийшло. Тому ніколи не треба боятися відстоювати свою проукраїнську позицію!»

Воздвиженці погоджується: втрата Криму і війна на Донбасі не в останню чергу пов'язана з тим, що в цих регіонах була практично відсутня послідовна політика з відродження української мови і культури. Успішно плодилися манкурти, патріоти ж були «білими воронами... Коли почалися російські бойовики. А що робити тепер? Як закріпити перемогу на визволених землях Донбасу?

Павло вважає, що тут повинні об'єднати свої зусилля як суспільство, так і держава. Причому багато роботи поки що є і в самій столиці. Ось тому креативні донецчани популяризують у кав'ярнях українські книжки та деякі періодичні видання. Зокрема, на стелажках у веганському кафе відвідувачі можуть переглянути свіжі числа «Кримської світ-

Друковані видання в кафе ВИШЕБАБ

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

література

ЖИТОМИРСЬКА ЛІТЕРАТУРНА ШКОЛА

ШЕДЕВРИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ВАЛЕРІЙ
ШЕВЧУК

МАЛЕНЬКЕ
ВЕЧІРНЄ ІНТЕРМЕЦЦО

Валерій Шевчук, як відомо, народився у Житомирі, тут були зроблені його перші кроки у літературі. З легкої руки земляка Бориса Тена майбутній письменник повірив у власний талант, а вже згодом прийшов творчий успіх і визнання. Одним із тих, хто заслужив на повагу письменника, насамперед за об'єктивність в оцінці його творчості, інтелект і освіченість, був Юрій Щербак. Його рецензії на Шевчукові твори «Маленьке вечірнє інтермеццо» та «Три листки за вікном», вміщені у книзі, є зразком жанрової особливості, де аргументація викладена дуже переконливо і вмотивовано.

Не буде перебільшенням твердження про те, що саме Валерій Шевчук власним творчим доробком (нараховує чотири десятки книг) заклав підвалини житомирської літературної школи, де виблискують імена таких талановитих літераторів, як Володимир Даниленко, В'ячеслав Медвідь, Євген Пашковський, Євген Концевич.

Не можна не висловити і деяких зауважень на адресу рецензованої книги. Навряд чи додає авторитету її автору те, що він виносить на громадський загал своє оголошене негативне ставлення до окремих письменників, видавців. Скажімо, встановлення етимології прізвища Олександра Шугая на сторінках книги жодним чином не зміцнює, а, мабуть, таки руйнує письменницький імідж, що формувався десятиліттями. Не в усьому коректні авторські висловлювання і на адресу Василя Рубана. Адже роман цього письменника-страждальця «На протилежному боці від добра», який чомусь не згадується у книзі Валерія Шевчука, є винятковим, можливо, кращим прозовим твором 90-х років минулого століття...

Зрештою, читаючи книгу, варто пам'ятати, що будь-які спогади містять певною мірою і суб'єктивні оцінки, враження, висновки. Однак можна впевнено сказати, що абсолютно все, описане у мемуарах «На березі часу. Ті, котрі поруч», є сокровенним, яке автор наважився відкрити читачеві. Напевне, саме так має виглядати правда життя – без прикрас і прихованих таємниць...

Без прикрас і прихованих таємниць

Тарас ГОЛОВКО

Унікальну за фактажем книгу спогадів про сучасників «На березі часу. Ті, котрі поруч» відомого українського прозаїка, поета, перекладача і літературознавця, лауреата Шевченківської премії Валерія Шевчука – випустило видавництво «Либідь».

Структурно книга складається з двох частин. До першої під назвою «Передшестидесятники» ввійшло одинадцять літературознавчих статей про видатних українських письменників-класиків і мовознавців, котрі, на думку автора, більшою чи меншою мірою впливали на його творчість. Серед них – Павло Тичина, Борис Антоненко-Давидович, Микола Лукаш, Павло Загребельний, Дмитро Білоус.

Друга частина книги – «Шістдесятники та постшістдесятники» – містить понад двадцять літературознавчих есеїв про сучасників Валерія Шевчука, котрі в житті письменника відіграли помітну роль – у проце-

сі становлення його як творчої особистості. Йдеться, насамперед, про Івана Дзюбу, Василя Симоненка, Івана Драча, Миколу Вінграновського, Григора Тютюнника, Івана Світличного, Романа Іваничука...

Чи не вперше в сучасну літературну критику Валерієм Шевчуком вводиться термін «український тоталітарний письменник». Це ті літератори, які, на думку автора, безоглядно сповідували метод

соціалістичного реалізму у літературі, мали партійну заангажованість, склали кістяк письменницької номенклатури, щедро підготовуваної тоталітарною комуністичною владою.

Слід віддати належне Валерію Шевчуку в тому, що сам він, на відміну від більшості колег по тодішньому літературному цеху, зберіг незалежне творче реноме, принципово відмовившись заради кар'єри

не лише вступати до лав правлячої партії, а й усіляко вихвалити у прозових творах соціалістичну дійсність.

Саме за свої переконання письменник неодноразово потрапляв у немилість партійних верхів, цензурних комітетів, заповідливих редакторів. Його тривалий час не приймали до Спілки письменників, майже десятиліття твори Валерія Шевчука не друкувалися – за негласним розпорядженням ідеологічних структур партії. Водночас письменник ніколи себе не зараховував до кола дисидентів, хоча поділяв їхні погляди.

Попри постійний тиск з боку влади, він знаходив у собі сили психологічно не зламатися, зберігати елементарну людську гідність. З огляду на це, багатьом читачам буде цікаво дізнатися про непрості стосунки Валерія Шевчука з двома його ровесниками – Іваном Драчем та Володимиром Дроздом. Обоє вибрали дещо інший життєвий шлях, аби, як твердить автор, «бути на плаву», мати можливість матеріально забезпечувати сім'ю, регулярно видавати книжки з творами, окремі з яких мали відносну художню цінність.

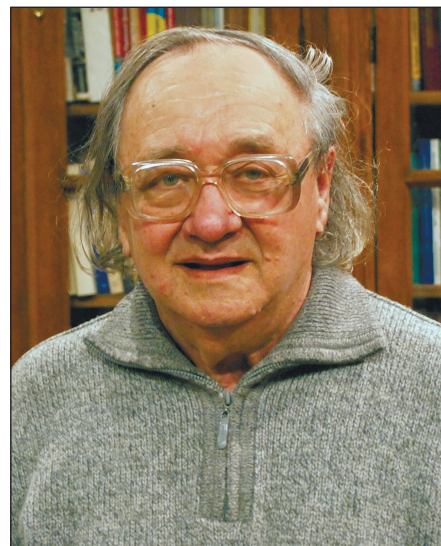
Не лишилося жодних ілюзій

Парадоксальна річ: якщо на початку свого творчого шляху Валерій Шевчук позитивно сприймав видане колегами, то поступово у нього змінювалося ставлення до всього, що почало виходити з-під пера як Драча, так і Дрозда.

Переломним моментом у стосунках із Драчем, можливо, стала його поетична збірка «Корінь і крона», випущена в розпал політичних репресій в Україні. Саме цю збірку Валерій Шевчук піддає жорсткій критиці на сторінках книги, а водночас і низку творів Володимира Дрозда, написаних суто з кон'юнктурних міркувань.

Все ж серед тодішньої творчої інтелігенції, тотально контрольованої партійним і репресивним апаратом, були такі письменники та літературознавці, які принципово не йшли на компроміс із владою, відкидали конформізм як форму співіснування з режимом. Першим у цій когорті стоїть Іван Дзюба, якому автор спогадів присвятив об'ємну публікацію.

Із книги дізнаємося, як багато спільного було у життєвих долях рідного брата Ва-

лерія Шевчука – Анатолія і відомого українського дисидента, правозахисника Івана Світличного, якому також присвячено окрему публікацію у розділі «Шістдесят-

ники та постшістдесятники». Промовистий факт: у 1965 році, з різницею у кілька місяців, спочатку був заарештований Іван Світличний – за так звану «антирадянську агітацію і пропаганду», а згодом і Анатолій Шевчук.

Арешт брата, як пише Валерій Шевчук у спогадах, дуже його зблизив з Іваном Світличним та іншими дисидентами-правозахисниками, зокрема, з Василем Стусом, В'ячеславом Чорноволом, братами Горинями, Юрієм Бадзьом.

Очевидно, після низки подій, пов'язаних із масовими арештами на межі 60–70-х років найактивніших представників української інтелігенції, у Валерія Шевчука не лишилося жодних ілюзій стосовно тодішнього режиму.

І перед ним гостро постало питання: як позиціонувати власну творчість за умов тотальної ідеологічної цензури, жорстких вимог партійної критики до літературних творів? Виходом із цієї ситуації стало те, що Шевчук на деякий час змушений був зайнятися перекладами стародруків, дослідженнями давніх літописів.

редактор

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

Музика

■ ДИСКОТЕРЦІЯ. 25-31 ЛИПНЯ

РУТА (1976) / ЕНЕЙ

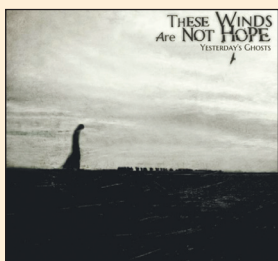
Оцінка «КіЖ»:

★ ★ ★ ★ 1/2

Есенція: осколки багатства.

Вже уявляю подив меломана зі стажем: «Що це?!» Що-що, напівлегальний максі-сингл (мінйон, за «совецькою» термі-

нологією) одного з найлегендарніших українських ВІА. Офіційно стверджується: формація Кирила Стеценка – Тараса Петриненка не залишила по собі студійного доробку, позаяк існувала під колосальним пресом цензури. Ба більше: свого часу за партійною директивною були стерті всі їхні виступи на телебаченні та радіо! Втім, ось маємо п'ять пісень під одною обкладинкою. Й оці композиції – немовби промокашка того, що коїлось у мистецькому середовищі 1970-х: чуємо насправду визначний художній талант у синтезі з намаганням устигати за західними рок-віяннями (маю на увазі прогресив, арт-рок, регі, ф'южн); є чудове – без шароварщини – прочитання фольк-мотивів; однак прегарне тло руйнують поганючий запис, загравання з комуністичними міфологемами (балада про Сальваторе Альєнде – позамежова), не завше плавні стрибки поміж стилями... Очевидці одностайні: найліпші зразки творчості «Енея» втрачені (поки чи назавжди?). Тому нині залишається смакувати добіркою 40-літньої давнини, котра стала лебединою піснею колективу: невдовзі він розпадеться.

YESTERDAY'S GHOSTS / THESE WINDS ARE NOT HOPE

Оцінка «КіЖ»:

★ ★ ★ ★

Есенція: про самотність, привидів і спочилу надію.

Очікуючи зіткнутись із ностальгією,

не помилися зі сподіваннями... Македонський проект свідомо «звіряє годинник» із одним періодом розвитку металу – 1990-ми й одним піджанром – готичним думом. Троє чоловіків середнього віку роблять усе так, аби реципієнт переносився думками на два десятиліття назад, згадував і оцінював, наскільки «відтворено дух часу». Слід визнати – непогано відтворено: є шляхетна печаль, помірно важкий звук, переважно повільні або ж середньотемпові композиції. Так, не «фонтан». Однак чи завжди «фонтан» доречний?

AFRAID OF HEIGHTS / BILLY TALENT

Оцінка «КіЖ»:

★ ★

Есенція: канадські гримаси.

Диск як мірило сього-днішньої кондиції панку та зарзом альтернативи: замість музики – агресивна гітарна пародія, замість текстів соціального спрямування – лицемірні полюції мільйонерів, замість хисту – напружене студійне полірування матеріалу, від чого той втрачає навіть сліди справжності.

Володимир БАНЯС

Відзначення річниці

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Цього року українсько-канадська громада відзначає 125-ліття від приїзду перших українських поселенців до країни клинового листка.

У далекому 1891-му – у пошуках кращого життя – українці ступили на канадську землю. Впродовж п'яти великих хвиль еміграції наші земляки оселяються в Канаді. Зараз більше 1,5 мільйона канадців мають українське коріння. За останні 125 років українці в Канаді досягли процвітання і втішаються повагою в багатокультурному суспільстві та державі.

Виступає народний гурт Viter

Українська громада, зберігаючи й плекаючи свої традиції, мову і культуру, самовіддано працює на користь канадського демократичного суспільства, не забуваючи при цьому про проблеми рідної України, яка зіткнулась нині з агресією з боку Росії.

До відзначення річниці відбуваються різноманітні заходи – і в Канаді, і в Україні.

До нашої країни з концертами прибув українсько-канадський народний ансамбль Viter («Вітер») – вп'яте за час свого існування. Колектив уже встиг побувати зі своїми виступами, які присвячені також і 25-річчю незалежності, в Івано-Франківську, Чернівцях, Вінниці та в Києві.

Народний ансамбль був заснований у місті Едмонтоні двадцять років тому і спочатку діяв як танцювальний гурт при всесвітньовідомій хореографічній школі «Шумка» (Canada's Ukrainian Shumka Dancers). Проте згодом викремився у самостійний творчий колектив – з оригінальними масштабними постановками, хором та ор-

кестром. Художній керівник – Таша Орісюк, балетмейстри – Теренс Вартон та Стефан Пахолок, а керівник хору – Леся Погорєцька.

І сьогодні Viter активно гастролює, популяризуючи українську культуру у світі. Ансамбль відомий не тільки в Канаді, але й за кордоном. Його із захопленням сприймають глядачі Бразилії, Аргентини, Хорватії, Угорщини, Австрії.

Вчора цей творчий колектив тішив своїм високопрофесійним виконанням киян та гостей столиці. Концертний виступ «Вітру» справив неймовірне враження на глядачів Міжнародного центру культури та мистецтв.

Із захопленням спостерігали за хореографічно-балетними постановками ансамблю; стоячи разом із хором, виконували «Реве та стогне...» та «Ще не вмерла...»

По закінченні виступу вітали артистів та керівників народного ансамблю квітами і словами щирого захоплення Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Роман Ващук та численні глядачі. Особливо вразило всіх глибоко патріотичне, натхненне звернення волонтерки, матері загиблого Віктора Швеця, Героя Небесної сотні.

Справа наліво: Роман ВАЩУК, волонтери вітають артистів

Пісня – сімейна реліквія

Відколи себе пам'ятаю – у нашій родині завжди всі співали.

Напевне, багатюща музикальна спадковість сприяла тому, щоб у родині з'явився перший фаховий музикант. І доля обрала мене. А далі цією стежиною пішли мої сини, вони обоє стали професійними співаками.

У різні часи нашу співучу сім'ю неодноразово запрошували до участі у фестивалях та конкурсах родинної творчості. І ми завжди були в числі переможців. Особливо запам'ятався фінал Всеукраїнського конкурсу «Родинні скарби України», коли в Києві, на сцені Українського дому, ми отримали головний приз із рук голови журі – народної артистки України Ніни Матвієнко.

Працюючи з юними обдаруваннями в музичній школі, я щоразу переконавалася, що таланти дітей не могли вирости з порожнечі: в родині кожної дитини хтось співав чи грав на музичних інструментах. Так і виникло бажання створити проект свята родинної творчості «Роде наш красний!». Захід мав на меті не лише виявлення талановитих родин, а саме їх зміцнення за допомогою мистецтва. Бо коли родина готується до виступу, вона неодмінно збирається вдома на репетиції – поспівати або пограти на музичних інструментах. А пісні чи музичні твори, які передаються з покоління в покоління, згодом стають сімейною реліквією.

Цьогоріч уже втретє на сцені Балаклійської музичної школи відбувся парад тала-

новитих родин. Своєрідний родинний гімн Миколи Лисенка «Де згода в сімействі» у виконанні хору народної пісні «Зорецвіт» став початком свята. А чарівна мелодія української народної пісні «Роде наш красний» у виконанні лауреата міжнародних конкурсів Тамари Бондаренко стала епіграфом заходу.

Присутні в залі захоплено спостерігали за виступами творчих сімей, милувались їх талантами та натхненними обличчями. Видно було, як мами пишаються своїми доньками, з якими разом співають чи грають.

Не можу з гордістю не сказати, що майже всі виконавці – і діти, й батьки – є учнями або випускниками нашої музичної школи.

Несподіваним і приємним був візит наших захисни-

ків – групи бійців ЗСУ. Вони прийшли з букетом квітів та цілою торбюю цукерок для дітей. Перебуваючи в залі, дехто з них від розчулення витирив сльози, згадуючи своїх рідних.

«Ми вже давно не були вдома, дуже скучили за своїми родинками, дружинами, діточками, – сказав один із воїнів. – Та сьогодні на цьому концерті ми відчули таке тепло, немов знову побували вдома».

Завершився захід за традицією: піснею «Музика рідного дому», яка вже стала символом родинного свята.

Тетяна ШЕРСТЮК,
викладач-методист Балаклійської ДМШ, керівник народного гурту народної пісні «Весела Слобода», автор і ведуча проекту «Роде наш красний!»

редактор
Тетяна ЧЕРЕП-ПЕРОГАНІЧ

Мистецька родина

ДОНЬКАМ ЮРІЯ БАГРЯНЦЕВА Є НА КОГО РІВНЯТИСЯ

Юрій Багрянцев, батько двох письменниць Анни Багряної та Олени Багрянцевої, – відомий тележурналіст, літератор, видавець.

Свого часу закінчив кінофакультет Київського інституту театрального мистецтва імені Карпенка-Карого. Працює автором, оператором та режисером у Київській державній регіональній телерадіокомпанії.

11 років він очолював приватну телерадіокомпанію «ЮАНА». Поки Анна Багряна вчилася на заочному відділенні в університеті, вони працювали разом.

Це дуже цікава і багатогранна особистість. Окрім усіх професійних якостей, пан Юрій має дуже добру душу, турботливий чоловік, люблячий татусь і дідусь.

«Тато гарно малює, створює музику, співає, пише прозу й кіносценарії, його твори друкуються у різних літературних часописах, – розповідає Анна. – Думаю, що батькові творчі гени передалися й мені з молодшою сестрою, хоча багато чого залежить і від атмосфери, в якій зростає дитина. Ми росли серед книжок, фільмів і красивої природи селища Борова на Фастівщині, де мешкала наша родина і де тепер наша родинна дача».

Щодо художнього хисту, то й тут старша донька наслідує свого батька. Віднедавна Анну Багрянну шанувальники її творчості знають не тільки як чудову письменницю, а ще як оригінальну і цікаву художницю-ілюстратора.

ОЛЕНА БАГРЯНЦЕВА: ГРАНІ ОСОБИСТОСТІ

Олена Багрянцева – молодша сестра Анни Багряної. Вона теж пише вірші й оповідання, хоча більше реалізувала себе в журналістиці; навіть колись видавала власну музичну газету «Океан мрій», була головним редактором видання «Конотопський край».

Ця талановита, рішуча, впевнена у своїх силах молода жінка, мама двох чудових діток, зараз живе в Конотопі, працює у Конотопській міській раді, до якої пройшла як депутат від ВО «Свобода».

Олена – автор декількох книжок прози та поезії. Хоча література – це не основне її покликання. Вона активна у громадському житті, чудовий організатор.

Кохання не має кордонів

 Тетяна
ЧЕРЕП-ПЕРОГАНІЧ

Що таке доля? Ми обираємо її, чи вона нас? Доля української письменниці Анни Багряної привела її слідом за коханим у Болгарію, де вже кілька років мешкає це чудове талановите подружжя.

Чому саме Болгарія? Це рідна земля її чоловіка, відомого поета, драматурга, перекладача

Димитра Христова. Але про все, як кажуть, по черзі.

– **Ано, впевнена, що читачам газети «Культура та життя» цікаво знати не лише про Ваші з чоловіком літературні успіхи, а й про життя особисте. Почнімо з розповіді про створення сімейно-творчого союзу з Димитром, точніше з першого знайомства.**

– У 2007 році Димитр брав участь у Міжнародному літературному фестивалі «Слово без кордонів» у Києві. Я у той час працювала в Національній спілці письменників України, яка й була організатором цього заходу. Тоді побачила Димитра вперше, ми виступали на одній сцені (у Київській філармонії) разом з іншими поетами, але навіть не встигли познайомитися.

Влітку наступного року я відпочивала зі своєю подругою, поетесою Тетяною Винник на Чорному морі в болгарському місті Варна. У першу ніч нашого відпочинку мені наснився... Димитр. Коли повернулася з Болгарії і вийшла на роботу, несподівано отримала запрошення на фестиваль «Струзькі вечори поезії» в Македонію. І через 5 днів у холі струзького готелю «Дрім», де проходило дійство, побачила... його. Димитр представляв на фестивалі Болгарію, я – Україну. Відтоді почали спілкуватися.

Поділилася з ним своєю давньою мрією – перекласти українською збірку поезій Єлисавети Багряної, він пообіцяв допомогти... Власне, тоді ми говорили в основному про літературу. Делегація болгарських поетів поверталася зі Струги на кілька днів раніше. Перед тим, як Димитр поїхав, ми обмінялися книжками та електронними адресами. Це

Димитр ХРИСТОВ і Анна БАГРЯНА з донькою

було біля монастиря Святого Наума, учня Кирила і Мефодія, в дуже мальовничому і світлому місці. Тоді й наважилася розповісти йому про свій сон у Варні. Димитр сказав, що він теж був на відпочинку неподалік від Варни, і саме в той день, коли мені наснився, повертався із Варни до Софії. Отже, ми не зустрілися у цей час фізично, але перетнулися на якомусь астральному рівні, уві сні. Тоді я подумала: можливо, це і є доля...

– **А коли вирішили бути разом?**

– Після зустрічі в Македонії ми з Димитром листувалися через Інтернет, я консультувалася з ним із приводу перекладів Є. Багряної, також переклала кілька його віршів українською. У цьому листуванні почали зароджуватися наші почуття, незважаючи на відстань – і географічну, і відстань у віці, адже Димитр старший від мене на 24 роки...

Наступного разу зустрілися вже у Києві, на черговому фестивалі «Слово без кордонів». Розговорилися більше, і не лише про літературу, а й просто про життя: кожен розповів про себе, про власну самотність. Тоді зрозуміли, що для кохання немає кордонів... Новий 2009 рік я святкувала у Болгарії – в Димитра. Відтоді почала їздити до нього, він тоді працював у Міністерстві культури Болгарії.

Згодом йому запропонували взяти участь у конкурсі на посаду директора Болгарського культурного центру в Скоп'є. І він запитав мене, чи готова я жити з ним 4 роки в Македонії. Не вагаючись, відповіла ствердно. Адже саме в Македонії ми познайомилися. Отже, ця країна стала для нас долею.

носною. Прожили там не 4, а цілих 6 років, і саме в Македонії народилася наша донечка Оксанка.

– **Чи не тісно двом творчим особистостям на одній території під назвою РОДИНА?**

– Не тісно, бо є взаєморозуміння. Якщо до Димитра приходять нагнхення і він зачинається у своїй кімнаті з ручкою до зошитом, ми йому ніколи не заважаємо. Адже я сама знаю, що це таке – творчий процес, і як неприємно, коли хтось перериває твій потік думок. Щоправда, іноді між нами трапляються творчі суперечки – як правило, коли робимо спільні переклади або коли починаємо аналізувати українську, болгарську, інші світові літератури – просто наші думки не завжди збігаються. Але потім самі ж згадуємо ці дискусії з усмішкою. Зрештою, саме в суперечках народжується істина.

– **Що є головним у творчому союзі Анни і Димитра?**

– Можна згадати багато книжок, які ми разом переклали – з болгарської на українську і з української на болгарську, але

все ж найголовнішим у нашому союзі є донечка Оксанка, яка у свої три роки вже теж відчутно проявляє творчі здібності: любить малювати, вигадувати різні казки, співати.

– **Ви обоє – представники інтелегентних, творчих родин...**

– Так, мама Димитра – колишня вчителька, батько – відомий болгарський поет Христо Черняев. Димитр ріс серед книжок, у цілковито творчій атмосфері, змалку знав усіх письменників, які були друзями його батька. Вони разом відпочивали у письменницьких будинках, ходили одне до одного в гості, на творчі вечори.

Тому й не дивно, що він сам почав писати, обравши літературу як своє покликання. Я теж росла у творчій родині, моя мама – вчителька англійської, тато – кінорежисер... Дуже важливо (не менш важливо, ніж генетика), коли батьки підтримують своїх дітей у виборі професії чи життєвого призначення. Мої батьки мене завжди розуміли і завжди радіють моїм успіхам.

– **Чи не складно жити на дві країни? Коли Ви десь, а батьки тут, чи коли Ти з Оксаною тут, а Димитр там?**

– Складно, але й цікаво. Шість років поспіль ми взагалі розривалися між Македонією, Україною і Болгарією. Думаю, саме можливість жити у кількох країнах і рятує від монотонності й рутинності, не дає засидітися на одному місці, збагачує, урізноманітнює наше життя. А це, своєю чергою, позитивно впливає і на творчість.

Анна з донькою і батьками на відкритті пам'ятника Т. Шевченку в Боровів

редактор
Світлана СОКОЛОВА

арт-проект

■ БІБЛІОТЕКА: ТРАНСФОРМАЦІЯ

30 липня у Києві, в Американському домі, відкривається виставка «Публічна бібліотека»: фотоесе Роберта Доусона.

Цей проект – фотографічний огляд публічних бібліотек з усіх куточків Сполучених Штатів, яких у цій країні – понад 17 000. Роберт Доусон працював над проектом 18 років та сфотографував сотні книгозбірень у 48 штатах. Від Аляски до Флориди, від Нової Англії до Каліфорнії – світлина показують динамічну і необхідну систему, існування якої все ще під загрозою.

У добу цифрових технологій бібліотека перевинаходить себе. Що повинно бути у ній? У якій формі ми хочемо зберігати інформацію та культуру? Вимог усе більше: вийти за рамки обміну книжками і перетворитися на громадські центри.

■ ГРАФІКА З КЕРАМІКОЮ

28 липня відкривається експозиція «Синергія» – спільний проект українського художника Юрія Мусатова (кераміка) та Альони Оласюк (графіка), яка багато років живе та працює у Китаї.

«Для кераміки Юрія Мусатова характерними є постійні пошуки нових форм, технологічні експерименти, концептуальний зміст та інтелектуальна простота. Творча манера Альони Оласюк – це ординарність форми і водночас філософське багатство наповнення. Сформувавшись як особистість в Україні, але останнім часом живучи у Китаї, художниця не уникла впливу східної культури та філософії. Надихаючись мистецтвом каліграфії, Альона почала створювати графічні роботи тушшю. Лейтмотивом творчості художниці є ідея дуальності речей. Мінімалізм, монохромність, геометричність форм об'єднують роботи цих двох авторів», – відзначає куратор експозиції Юлія Островська.

На виставці буде представлено близько 30-ти робіт митців.

Керамічні твори Мусатова для експозиції зібрано з приватних колекцій Сергія Махна та Дмитра Палієнка. Поєднання графічних робіт із керамічною скульптурою підкреслює дизайнерський аспект проекту.

Таємнича сила душі України

Світлана СОКОЛОВА

До 31 серпня Ольга Гайдамака представляє свою першу виставку живопису.

Молода мисткиня пишається можливістю показати експозицію «Душа України» у столичному Літературно-меморіальному будинку-музеї Т. Г. Шевченка.

Художниця народилася 28 листопада 1990 року, навчалася у Київській школі мистецтв імені М. Леонтовича, в Київському національ-

Ольга ГАЙДАМАКА

ному університеті технологій та дизайну.

У травні 2015-го взяла участь у виставці «День Києва на Андріївському» – в рамках фестивалю TALENT ENERGY FEST – із роботами «Пряха» та «Глечик».

В її творах відображена душа рідної країни, втілена в дивовижних, не схожих на знахідки інших малярів, образи. «Мене надихають традиції та звичаї української духовної культури – обряди, забобони, ворожін-

ня, обереги, – каже мисткиня. – Я намагаюся передати захоплення віруваннями предків, спрямованими на гармонізацію душі й тіла».

Ользі допомагають старі фотографії та сучасні реконструкції костюмів. Останні захоплюють багатством: в об'ємних головних уборах, рукавах із вишивкою ніби схована таємнича сила, більш виразна їхня краса. Порушення натуральних пропорцій, гнучкі ритми, співвідношення лі-

ній і простору дозволяють віднести її живопис до стилю модерн – пояснює авторка. У зображеннях співвітчизників – упізнанні обличчя: Ольга Сумська, Богдан Ступка та інші.

Створення тонких ліній мастихіном теж вимагає майстерності. «Я ним не маюю, а виліплюю», – посміхається вона. Знання, здобуті під час навчання на конструктора одягу, допомагають зобразити дрібні деталі бездоганно.

«Роботи молодої художниці близькі до теми музею, Шевченка, нашої країни. Прослідковується знання фольклору кожного регіону. Представлені українські архетипи, проведена паралель із сьогоденням», – каже завідувача музеєм Надія Орлова. Народний художник України Анатолій Гайдамака відзначив: дівчина має свій почерк, а неодноразовий номінант на Шевченківську премію, маляр Володимир Гарбуз підкреслив, що вона на вірному шляху.

Сподіваємося, представлення творчості в музеї великого поета і маляра стане для молододі художниці благословенням.

Фото авторки

Ескізи моделі Всесвіту

До 14 серпня в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» працює виставка «На традиціях вічності», присвячена пам'яті художника Василя Химочки.

Найбільш відомі розписи маляра: купол дзвіниці Софії Київської «Пророк Мойсей і Аарон», сходи Михайлівського собору (м. Київ), станція метро «Мінська» Київського метрополітену та кафе «Хрещатик» (м. Київ).

На виставці представлено близько 20 робіт, написаних у кінці 1990-х – на початку 2000-х років. У них відображений особливий стиль художника, витворений на основі ор арт: оптичне, символічне, медитативне мистецтво.

Організатори згадують: Василь Химочка (28.12.1950 – 14.06.2016) казав: «Життя – то поезія. Воно рухається не з голови, а з серця. Це таїна, яку треба прожити, а не загадка, яку треба розгадати». Ці слова передають особливість його

творчості. Митець досліджує шлях світла у просторі, намагається створити метафоричний образ світобудови. Ступає за

світлом, утверджуючи чистоту, зберігає ціле, доводить свій твір до медитативного звучання.

«Занурюючись у живописні простори творів художника, опиняєшся поза усіма мислимими рамками матеріального світу. Втрачаєш точки відліку. Кожне полотно майстра є ескізним проектом вірогідної моделі Всесвіту – одним із безлічі його «дактилоскопічних» відбитків. Воно демонструє світ глибинних почуттів, очищених від ілюзорних матеріальних форм», – вважає Лесь Остапенко.

«Діапазон його образного ладу – від фігуративного потрактування до «абстрактної медитації». При цьому – відбувається вибудова власного жанру, техніки, як і творчого процесу, який настільки оригінальний, що заслуговує окремої розвідки», – стверджує мистецький критик Григорій Міщенко.

Музейники запрошують відкрити грані творчості художника та своєї душі.

редактор

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

МИСТЕЦТВО

■ ІНДІЙСЬКИЙ «ШЕВЧЕНКО»

13 липня у Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків відкрилась цікава виставка – «Світ творчості Рабіндраната Тагора: Де душа живе без страху...» Перенеслися до Індії усі гості цього феєричного дійства. Дівчатка, одягнені в сарі, індійська музика, танці – все доповнювало загальну атмосферу свята.

Рабіндранат Тагор – багатовекторна особистість, яка для індійців є натхненником, як для українців світоч нації – Тарас Шевченко. Поет, письменник, філософ, драматург, есеїст-публіцист, композитор, освітянин, актор, художник та соціальний реформатор – навіть ця низка іменників до кінця не розкриває унікальну людину з невичерпним творчим доробком.

Тагор – єдиний поет у світі, вірші якого стали гімнами одразу двох країн – після здобуття ними незалежності: Індії (1947) та Бангладешу (1971). Також він відомий ще й тим, що став свого часу першим лауреатом Нобелівської премії з літератури.

«До малювання Тагор дійшов навпамацки, створюючи різні візерунки на своїх рукописах. Ця перша каліграфія майстра багатьох вражає. Лише після 68 року свого життя він почав частіше малювати, вивчив деякі техніки і став дуже шанованим художником у світі. Його перша виставка відбулася у Парижі, потім роботи експонувалися в музеях Нью-Йорка, Японії, Аргентини, у Берліні та інших містах і країнах.

Тагор уже був Нобелівським лауреатом, коли зрозумів, що через малюнки він наближається до людей швидше, адже поезії та інші його твори потребують перекладу...» – розповідає Мрідула Гош, голова правління Східноєвропейського інституту розвитку, одна з ініціаторів створення Центру Рабіндраната Тагора.

Варто зауважити, що виставка дуже розмаїта: картини, фото, цитати й афоризми з творів митця, які на відкритті дуже гармонійно сприймалися у поєднанні з живою музикою і піснями, написаними цим чудовим майстром.

Мрідула Гош переповнена любов'ю до свого «учителя», тому її засмучує те, що за роки незалежності України обізнаність про цього видатного чоловіка не збільшилась: «Є багато людей, які взагалі не знають про нього. Тому ми започаткували цей проект задля популяризації творчості Рабіндраната Тагора та поширення ідей гуманізму. Перша виставка відбулася у Рівному, наступні – в Житомирі, Вінниці та у Хмельницькому. А тепер – утретє в Києві».

Хіба для свята потрібен привід? Це теза, яка розкриває часточку філософії генія. Адже експозиція, що відкрилась у Музеї мистецтв імені Ханенків, не присвячена річниці чи ще якійсь події. Це свято Тагора, яке несе у собі знання, що обов'язково віднайде своїх адресатів.

Єлизавета КРАСНІЧЕНКО

 Єлизавета
КРАСНІЧЕНКО

Жінка... Яка вона? Її характер, врода, її професія, емоції – багато художників світу постійно намагаються відтворити її у живописі. Адже це таємниця, яку завжди цікаво розгадувати.

Жінка у Галини Константьок неординарна і цікава, а головне – оригінальна. Художниця зображає її схожою на ляльку. В дитинстві майстриня дуже любила бавитись ляльками, шити їм одяг, причісувати та вбирати. Отож і не дивно, що це захоплення переросло у професію.

Коли придивляєшся до портретів, розумієш їхню глибину, бо у кожного – свій характер і власна історія. Данка, Гандзя, Ореста, Зеня, Любка, Ксеня – назви творів художниці, які привертають увагу не лише образом, а й збагачують українську скарбничку імен.

Пані Галина змалку займалася живописом, отримала освіту у Львівському державному коледжі декоративного й ужиткового мистецтва та Львівській національній академії мистецтв. Певний час

Ляльковий світ жіночої натури

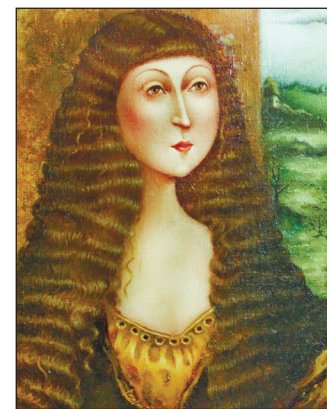
Галина КОНСТАНТЮК (праворуч) із шанувальницею

працювала у відомого дизайнера Оксани Караванської. Та, попри кар'єру і гроші, своє призначення вона відчула саме у живописі: «Я дуже щаслива, що маю час і здоров'я малювати», – розповідає Галина Константьок.

Сама художниця – дуже світла і жіночна. Такі ж і витвори: портрети рясніють яскравими кольорами. «Роботи Галини теплі, добрі, вони випромінюють хорошу енергетику. Якщо довго перебувати в цьому залі, то заряджаєшся картинами», – характеризує виставку один із шанувальників творчості мисткині пан Олег.

Часто Галина Константьок звертається до народної тематики, однак є і портрети пред-

ставниць інших національностей... «Останнім часом мене хвилює доля жіноцтва. Мені подобається тема жінки, дівчини, тож, напевно, це і трансформувалось із ляльок

у серйозну ідею зображення прекрасної статі. Кожна робота з чимось пов'язана: з подією, думками, переживаннями, з якоюсь людиною, тому вони всі мої улюблені. Коли вони разом, то мені добре з ними», – розповідає художниця-портретистка.

Галина Константьок розкриває жінку в різних іпостасях, проте є риса, яка поєднує усі картини, – це жіночість. Сама вона вважає: «Сила жінки – у її ніжності: без “наколок”, без наркотиків, без пиятики, з любов'ю до себе і до дітей. Разом із тим, жінка – якщо має ці всі риси, то може і за себе постояти. От як, приміром, “Гандзя”. З огляду на війну та буремні події в Україні, хочеться побільше зображати сильну жінку».

Авторка відносить експозицію, яка 13 липня відкрила для Києва її чудову майстерність, до раннього періоду творчості. Наразі Галина Константьок багато працює, тож, можливо, наступна її виставка буде присвячена військовій тематиці.

Однак варто зауважити, що інколи пані Галина пише і чоловіків, але це буває вкрай рідко. Очевидно, що жіноча психологія художниці ближча, адже сама вона – справжня «берегиня роду».

«Повітряна атака»

18 липня 2016 року в галереї Jose Art Gallery відбулось відкриття виставки французького художника Алана Род'є – Balloon attack.

Виставку відвідало багато гостей з Франції та України, серед яких генеральний менеджер InterContinental Kyiv Жан-Батист Піжон, дизайнери Серж Смолін та Серж Паст, арт-дилери Владислав Тузов і Дмитро Струк та інші діячі культури і колекціонери.

У Balloon attack Алан Род'є вперше подає не лише портрет, але й натюрморт. У нових роботах автор застосує інший алгоритм розташування яскравих повітряних сфер: вони наче кинуті у предмет, зображений на малюнку, та пере-

На відкритті виставки

бувають у вільному польоті. На відмінну від попередньої серії, тут повітряні сфери та предмет малюнка – вже не одне ціле, а співіснуючі матерії. Інші проекти художника – Balloon people та Balloon transformation.

Алан Род'є – фотограф, художник, працює в жанрі портретної та фешн-фотографії. Вивчав економіку в Парижі, однак згодом зацікавився фотографією та кінематографом. З 1983 року його знімки публікує Vogue, l'Officiel,

Marie Clair. Крім того, він знімає рекламу для Givenchy та Dior.

На початку дев'яностих художник концентрується на власній творчості та починає створювати колажі, використовуючи свої фотографії в якості основи.

Перша персональна експозиція проходить у 1991 році. З того часу Алан переїжджає та проводить виставки в Нью-Йорку, Лондоні, Парижі та Амстердамі.

З лютого 2013-го Род'є живе та працює у Києві.

Виставка Balloon attack триватиме до 1 серпня 2016 року в Jose Art Gallery.

 Анна ЧЕРЕДНИКОВА
Фото Віктора ПОПОВА

редактор
Леся САМІЙЛЕНКО

театр

НА КРИЛАХ ОПЕРИ

Завершився театральний сезон у Національному академічному театрі опери та балету України імені Т. Шевченка. Та не зникають, не вичерпуються емоції, якими наповнило серця глядачів оперне та балетне мистецтво.

«Снігова королева», «Лебедине озеро», «Набукко» і невмируща опера «Запорожець за Дунаєм»...

Захоплююся майстерністю і талантом головних постановників мистецьких шедеврів, лауреатів Національної премії імені Тараса Шевченка: Анатолія Солов'яненка – народного артиста України; диригента-постановника Миколи Дядюри – народного артиста України, Мирослава Скорика – Героя України, народного артиста України; художника-постановника Марії Левитської – народної художниці України. А також балетмейстера Аніко Рехвіашвілі – народної артистки України та хормейстера-постановника Олександра Тарасенка – заслуженого діяча мистецтв України.

Закінчується вистава, а в серці – музика, музика, музика... Що лишень коїть із людиною справжнє мистецтво! Здіймаються крила, які підносять тебе у піднебесся. Світ навколо виграє діамантами. І стає так легко і чудно! На думку приходять слова поета Юрія Рибчинського: «Навіть досвідчений психотерапевт не лікує душу так, як музика і поезія».

...На сцені театру – рідні образи представників українського народу, його побут, народні обряди, яскравий танець і пісня. Слухаю арії Караса та Одарки із твору С. Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм» у майстерному виконанні оперних співаків і поринаю у спогади...

Із далекого дитинства чую дзвінкий голос моєї бабусі Люби: «Відкіля це ти узвся, де ти досі пропадав?» І відповідь дідуся Петра – наспівна і поважна: «Занедужав у дорозі, та й набрався я біди». Славнозвісний комічний дует Караса й Одарки набирає сили своєю емоційністю та запальністю, зринає увись. А ми, діти, затамувавши подих, слухаємо, зачудовано і трепетно. І в серцях назавжди залишаються рідні голоси, бентежний дух співочої родини Цимбалістів, батьківське тепло і рідна хата.

Будь-яка тема, за яку беруться майстри театру, збуджує емоції і фантазію українського глядача; і не тільки знайомить із різними аспектами життєвих колізій, а й виховує гуманні та щирі почуття, моральні якості людини, живить пам'яттю.

І зринає до небес заключний акорд хору «Боже великий, єдиний, нам Україну храни!»

Зоя ПАЦАЛО

Культурна дипломатія в дії

Катерина МОРОЗОВА

Здивувати сьогодні публіку театральними концертами не так уже й просто.

Київський національний академічний театр опери та балету означив у мистецькому світі власний формат події, котра вже четвертий рік вражає киян та гостей міста і має для України міжнародне, культурне та дипломатичне значення.

Це – Міжнародний музичний фестиваль оперети, опери та мюзиклу «О-Фест», на який до Києва приїхали артисти провідних театрів із чотирнадцяти країн світу. Сполучені Штати Америки на фестивалі представляла оперна співачка українського походження Ірина Петрик.

– Ірино, цього року Ви вперше стали учасницею масштабної фестивальної події в Україні. Що нового для себе відкрили?

– Я багато подорожую Америкою, буваю в різних країнах, і з упевненістю можу сказати: «О-Фест» – одна із кращих сучасних мистецьких акцій, присвячених жанрам оперети, опери та мюзиклу. Такий культурний проект, як «О-Фест», не має аналогів. Я в захваті від художнього керівника театру. В Києві, в Національній опереті України, я вперше зрозуміла, що таке культурна дипломатія у дії. Вона надзвичайно ефективна! Я вважаю, це заслуга пана Богдана Струтинського, він просто горить цим, він із величезним ентузіазмом робить те, що для нинішньої України вкрай необхідно.

– Знайомство з Вашим чоловіком Кевіном, одруження і подальша співпраця – це романтична історія двох успішних оперних артистів, на яку преса, до речі, теж звертає увагу...

– Ми познайомились у Бостоні, на постановці «Снігуроньки» Миколи Римського-Корсакова в Гарвардському університеті – у Lowell House Opera. Я тоді впевнено пройшла прослуховування, оскільки вважала, що через те, що я володію сопрано і знаю російську, – роль Снігуроньки належатиме мені. Пізніше я дізналася, що прослуховування російськомовних сопрано тривали п'ять днів... Але в мене є таке в характері: якщо я щось вирішила, неодмінно це має здійснитись. Так і сталося.

У постановці було два артистичні склади, я була разом із Кевіном Кисом, баритоном, який виконував партію Мізгиря. Коли ми зустрілися, то обидва розуміли, що артистам важко бути разом, адже контракти, гастролі, все життя на колесах, у телефонних розмовах... але відбувалося щось дивне. Між нами ніби якась іскра промайнула. Колеги жартували, що опера «Снігуронька» досить цікава, але, щоб побачити справжнє шоу, варто прийти на репетиції і подивитись, як Кевін та Ірина весь час розігрують нову виставу про якесь старе подружжя. Ну, не давали ми чомусь спокою одне одному! Якщо чесно,

Ірина ПЕТРИК

він драгував мене шалено! І в той же час змішив так, що я не могла спокійно триматися під час репетицій.

Врешті, тепер нам дуже щастить: як акторську пару нас часто запрошують виступати у багатьох оперних спектаклях разом. Вийшло так, що познайомилися ми, співаючи в опері «Снігуронька», а заручилися в Ісландії, країні снігів та льоду. Ми разом уже п'ять років, та одружилися минулоріч на озері Лейк-Джордж – у колі наших найближчих друзів, родини і колег.

– Багато артистів прагнуть сьогодні переїхати за кордон, Ви навчалися в Америці і тепер прибули, щоби співати в Україні...

– Існує відтік талантів з України. Про це сьогодні багато говорять, а мені особисто хотілося б, аби відбувалося навпаки! Я навчалася у Сан-Франциській консерваторії, особливу подяку маю висловити Памелі Фрай, завідувачій вокальною кафедрою, і ще моєму педагогові, завідувачці оперного відділення Доріс Ярік-Кросс у Єльському університеті. Але свою першу освіту я здобула в Україні. Мене помітила, підтримала і навчила моя педагог, заслужений діяч мистецтв України Тамара Коваль, викладач вокалу в Київському ін-

ституті музики імені Р. Глієра, якій я буду дякувати все своє життя.

– Розкажіть про Ваше знайомство із українською діаспорою в Америці.

– Коли я тільки переїхала до Нью-Йорка із Каліфорнії, то почала працювати у Столичній школі українознавства, створеній за ініціативою української діаспори, де викладала музику і готувала дітей до зимових і весняних концертів. З моменту мого знайомства з діаспорою у мене виникло стійке бажання спілкуватись українською. Мене надихнули ці люди, які зберігають і шанують мову, традиції і культурну спадщину нашого народу.

– Разом із артистом Національної оперети Олександром Чувпилом Ви заспівали дует Розалінди і Генріха Айзенштайна з оперети Й. Штрауса «Летюча миша». Які Ваші враження від цього виступу на рідній землі – на «О-Фест 2016»?

– Це було прекрасно! Чарівна українська публіка, щедра і гостинна! Наші люди надзвичайно чутливі до мистецтва... Іноді це буває просто неймовірно. Найбільш незвичайний у моєму артистичному житті комплімент я отримала одразу після виступу в Києві, він був від зовсім не знайомої мені жінки. Вона розшукала мене і сказала: «Іринко, як Ви заспівали, в мене одразу головний біль пройшов! От їй-богу, правду вам кажу!» Мені тоді подумалося: «Ну де ще, в якій країні артисту скажуть такі слова?! Тільки наші люди сприймають мистецтво і на фізичному рівні!»

– Яким буде артистичний сезон 2016/17 для співачки Ірини Петрик?

– В Америці розклад артистів планується на сезон уперед, і я вже маю календар своїх виступів. Спершу співатиму із Нью-Йоркським оркестром у виставі «Сон у літню ніч». Потім готую партію Графіні у «Весіллі Фігаро» – в Атланті, також уперше примірю на себе роль Тетяни у постановці «Євгеній Онегін» в Сірак'юс-Опера. Ще маю декілька контрактів у США, котрі поки на стадії затвердження. Дуже сподіваюся, що випаде нагода ще раз приїхати й заспівати на Батьківщині. А ще відтепер я мрію про те, щоби з'явилася нова хвиля людей, які прагнуть віддячити Україні і творити для неї добрі справи. Я дуже хочу, аби наша країна мала користь від того, що колись я навчалася тут, у Києві.

Головний редактор
газети «Культура і життя»
Євген БУКЕТ

сторінки історії

■ ІВАН БОГУН – ЛИЦАР СВІТЛА

Цьогоріч минуло 352 роки відтоді, як було страчено вінницького полковника Івана Богуну.

Численні історичні джерела періоду національно-визвольної війни розповідають про подвиги легендарного Івана Богуну. Жодному іншому діячеві ранньої Гетьманщини, окрім нього, не вдалося утримати полковницький пернач протягом 15 років і здобути стільки перемог під час визвольної війни. Італійський священник Джованні Скарабеллі стверджує, що Іван Богун та італієць Джузеппе Гарібальді – це два найбільші лицарі світу.

Вірогідних даних про походження Івана Богуну немає. Однак найпоширенішою є версія, що полковник народився близько 1618 року і походив із дрібної української шляхти. Мав хорошу освіту, добре розумівся на зведенні фортифікаційних споруд. Брав участь у селянсько-козацьких повстаннях 1637–1638 років. Він вів звичайне життя, типове для реєстрового козака.

І. Богун став сподвижником Б. Хмельницького і значився серед козаків чигиринського полку. За організацькі здібності і військовий талант його було призначено вінницьким полковником, після чого його обов'язком стала оборона Вінниччини і Брацлавщини від військ Речі Посполитої.

Іван Богун зі своїм полком брав участь у всіх найважливіших подіях і боях. Велику перемогу він здобув під час оборони Умані і збудував там чудову фортецю.

Подвиги Богуну оспівують в думах, народних піснях, легендах і переказах. Військовий талант та численні перемоги над ворогом забезпечили йому характеристику непереможного, що навіювало страх на ворогів. Польський шляхетський уряд неодноразово робив спроби перетягти його на свій бік, однак він лишався вірним лише Україні. Після відмови поляки спробували фізично знищити Богуну і влаштували спеціальний напад на Брацлавщину. Але розгромити вінницький полк і захопити полковника їм так і не вдалось.

Під час підготовки і проведення Переяславської ради Іван Богун очолював козацькі загони, що охороняли кордони України.

Іван Богун був справжнім патріотом, що завжди відстоював права Української Держави і козацькі вольності. Богун категорично відмовився присягти московському царю у 1654 році. Рішуче виступав проти укладення Б. Хмельницьким Білоцерківського договору.

По смерті Б. Хмельницького І. Богун підтримував політичний курс гетьманів І. Виговського та Ю. Хмельницького, вів боротьбу за незалежну від Москви зовнішню та внутрішню політику держави.

Іван Богун, незважаючи на небезпеку перед ворогом, лишався вірним своїм переконанням. Він був відданий своїй Батьківщині і всьому українському народу. Власне, тому і пам'ять про нього є невмирущою.

Євгенія ЛЕЩУК,
молодший науковий співробітник НІМЗ «Поле
Берестецької битви»

Петро Калнишевський передбачав кінцеву ціль – вільну Україну, і передав нащадкам силу духу в спадок.

Ми їхали на мою малу батьківщину, і я хвилювалася від спогадів, що нахлинули. Сивочола Роменщина з багатоміліонною історією святкувала 325 річницю з дня народження останнього кошового отамана Запорізької Січі Петра Калнишевського (1691–1803).

Урочисті заходи зібрали поважних гостей: голову обласної ради Семена Салатенка та його заступника Лілію Ричкіну, голову Сумської облдержадміністрації Миколу Клочка, представників депутатського корпусу області. На святі було й духовенство, і члени Асоціації земляцтва України, місцеві мешканці, сучасні козацькі загони, журналісти.

День розпочався з Божественної літургії та молебню на честь П. Калнишевського, який провів Високопреосвященний владика Сумський та Охтирський Мефодій УПЦ КП з представниками духовенства районних та обласних парафій – у приміщенні Свято-Троїцької церкви. Храм був збудований коштом кошового отамана ще у 1775 році та є шедевром сакрального будівництва часів козащини.

Урочиста хода до оновленого монументу П. Калнишевського поєднала і старих, і молодих, які у вишиванках, з прапорами, хоругвами, іконами, квітами йшли вклонитися мужньому отаману, якого ро-

сійській самодержавній царіці уярмити не вдалося.

На мітингу відбулася церемонія вручення булави – як акт передавання керівництва від Івано-Франківського земляцтва Сумському земляцтву у місті Києві. Голова товариства Іван Рішняк зазначив, що це не просто церемонія, а особлива відповідальність за втілення в життя плідних заходів на славу української спільноти.

Підполковнику Д. Голубу, заступнику командира 27 Сумської реактивної артилерійської бригади, вручили Бойовий штандарт і Пам'ятний хрест «П. Калнишевський»

Свято продовжилося в центрі села: культурно-мистецькі заходи відбулися у музеї П. Калнишевського, де кожен почерпнув із криниці унікальних артефактів: документи, нагороди, прапори славетної козащини, молитовник П. Калнишевського... Представлені

експонати – свідки формування Української Держави. А змістовна екскурсія краєзнавця В. Єсіна допомогла відчутти відгомін історії важливого періоду на шляху українського народу до незалежності.

Районне керівництво приготувало для святкування цікаві проекти: виставку «Мистецькі обрії», колоритний обласний фестиваль «Дивограй», в рамках якого демонстрували свої таланти творчі колективи Роменщини. Навколо мальовничої галявини все гомоніло і співало, танцювало й прославляло життя сотнями талантів із усієї Роменської землі. Гостинно запрошували скуштувати коровай та куліш курені, означені геральдиком своїх сілрад. Гонорові козачки, чарівні майстрині художнього розпису, ткачі й квалі, майстри кераміки та плетіння вражали унікальними декоративно-прикладними творами.

У неділю представники делегації на чолі із І. Рішняком та С. Салатенком поклали квіти до пам'ятника Кобзареві, до монумента воїнам, що загинули у Другій світовій війні, до пам'ятного знаку Калнишевському на місці Покровської церкви (1764–1770), класичного зразка дерев'яної архітектури козацького відродження (храм побудували П. Калнишевський та запорізький старшина Д. Чорний).

Заходи відбувалися і на землях Державного історико-культурного заповідника «Посуля», у який входять сіверянське городище «Монастирище», відкрите М. Макаренком, найпотужніші у Європі скіфські кургани, пам'ятки археології національного значення. Комплекс має унікальний некрополь висотою у 21 метр – «Старша могила».

Делегація відвідала найстаріший в Україні краєзнавчий музей з унікальними експонатами. Перші цеглини для формування його фондів були закладені нашими земляками – М. Макаренком, І. Кавалерідзе та М. Саменчиком.

Родзинкою стала зустріч у загальноосвітній школі імені П. Калнишевського, де колектив на чолі з директором В. Судійною підготував яскраву програму, яку проводили учні школи. Червоною стрічкою проходила тема увіковічення отамана, прославлення української мови, культури, звичаїв та обрядів.

У кожній великій справі є першопрохідці. Слід відзначити, що саме завдяки Всеукраїнському благодійному фондові імені П. Калнишевського та його засновнику І. Рішняку була проведена колосальна робота з увіковічення пам'яті останнього кошового отамана Запорізької Січі. Вагомий внесок зробив історик, публіцист, виконавчий директор фонду Д. Кулиняк (1949–2015). У його публікації «Лицар диконого поля» ґрунтовно викладено долю багатостраждального козака, який безмежно любив свою державу і до останнього подиху слугував своєму народу.

Валентина ЄФРЕМОВА,
член правління Сумського
земляцтва, мистецтвознавець,
заслужений працівник культури
України
Фото Ю. СОБОЛЕВСЬКОГО

інформуємо

Міністерство культури України, відповідно до Закону України «Про культуру», оголошує конкурс на посаду генерального директора Національного історико-етнографічного заповідника «Переяслав» (далі – Заповідник) (вул. Шевченка, 8, м. Переяслав-Хмельницький, Київська область, 08400)

1. Строк приймання документів на участь у конкурсі.

Документи на участь у конкурсі приймаються з 25.07 по 23.08 2016 року.

2. Початок формування конкурсної комісії.

Міністерство культури України (далі – Орган управління) розпочинає формування конкурсної комісії з 25.07.2016 року.

3. Умови проведення конкурсу.

Обов'язковою умовою проведення конкурсного добору є його відкритість.

Представники засобів масової інформації та громадськості мають право бути присутніми на засіданнях конкурсної комісії під час проведення співбесіди з кандидатами, під час якої публічно презентуються запропоновані проекти програм розвитку Підприємства на один і п'ять років.

До участі у конкурсі не допускаються особи, які:

– визнані в установленому порядку недієздатними або їх дієздатність обмежена;

– мають судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку, або на яку протягом останнього року накладалося адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення;

– є близькими особами або членом сім'ї керівників Органу управління.

Особа, яка бере участь у конкурсі, подає такі документи:

– заява про участь у конкурсі з наданням згоди на обробку персональних даних – відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;

– автобіографія, що містить прізвище, ім'я та по батькові, число, місяць, рік і місце народження, інформацію про громадянство, відомості про освіту, трудову діяльність, посаду (заняття), місце роботи, громадську роботу (у тому числі на виборних посадах), контактний номер телефону та адресу електронної пошти чи іншого засобу зв'язку, відомості про наявність чи відсутність судимості;

– копія документа, що посвідчує особу, копії документів про вищу освіту;

– два рекомендаційні листи довільної форми;

– мотиваційний лист довільної форми.

Зазначені документи надсилаються на поштову та електронну адреси: вул. І. Франка, 19, м. Київ, 01601; контактний телефон: (044) 254-42-18 – Гладка Людмила Вікторівна, електронна адреса: dksmku@ukr.net.

Особа може подати інші документи на свій розсуд, які можуть засвідчити його професійні чи моральні якості.

Відповідальність за достовірність поданої інформації несе кандидат.

Публічні презентації проектів програм розвитку Заповідника на один і п'ять років кандидати презентують під час другого засідання конкурсної комісії.

Проект програми плану розвитку закладу культури на один рік має містити:

– пропозиції щодо виконання Заповідником результативних показників фінансово-господарської діяльності та їх поліпшення у порівнянні з попереднім роком; ▶

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

**НАКАЗ
22.07.2016
№ 591
м. Київ**

Про затвердження складу Громадської ради при Міністерстві культури України

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», пункту 12 Положення «Про Громадську раду при Міністерстві культури України», затвердженого наказом Міні-

стерства культури України від 04.05.2016 № 292 та відповідно до протоколу установчих зборів для формування складу Громадської ради при Міністерстві культури України від 7 липня 2016 року

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити склад Громадської ради при Міністерстві культури України (далі – Громадська рада), що додається.

2. Покласти обов'язки з організаційного забезпечення діяльності Громадської ради на патронатну службу Міністра.

3. Патронатній службі Міністра (Сливка Г. Р.) протягом трьох робочих днів оприлюднити відповідну інформацію на офіційному веб-сайті Міністерства культури України та у газеті «Культура і життя».

4. Визнати такими, що втратили чинність:

– наказ Міністерства культури України від 18 серпня 2014 року № 660 «Питання Громадської ради при Міністерстві культури України»;

– наказ Міністерства культури України від 2 грудня 2014 року № 1084 «Про внесення змін до складу Громадської ради при Міністерстві культури України»;

– наказ Міністерства культури України від 10 квітня 2015 року № 208 «Про внесення змін до складу Громадської ради при Міністерстві культури України»;

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр культури України
Євген НИЩУК

ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства культури України 22.07.2016 р. № 591

СКЛАД Громадської ради при Міністерстві культури України Комісія з питань свободи совісті

№ п/п	П.І.Б. делегованого представника	Найменування ІГС
1.	Безкровний Г. М.	Українська Уніонна Конференція Церкви Адвентистів Сьомого Дня
2.	Василенко В. С.	Молодіжна громадська організація «Молодіжна асоціація релігієзнавців»
3.	Котлякова Л. К.	Всеукраїнська громадська організація «Спілка християнських письменників»
4.	Оганесян О. М.	Українська Єпархія Вірменської Апостольської Церкви
5.	Сліпенко Д. Л.	ГО «Асоціація християн-юристів України»

Комісія з питань культурної спадщини та культурних цінностей

№ п/п	П.І.Б. делегованого представника	Найменування ІГС
1.	Жилкін Я. О.	Всеукраїнська громадська організація «Союз «Народна пам'ять»
2.	Кожушко Б. В.	Українське товариство охорони пам'яток історії та культури
3.	Нагайко Т. Ю.	ГО «Переяславський скарб»
4.	Невмержицька І. М.	ГО «Відкритий інформаційний простір «Гласність»
5.	Нікіфорова І. А.	ГО «Андріївсько-Пейзажна ініціатива»
6.	Разінкова Л. Б.	Громадська спілка «Західноукраїнська спілка музеїв»
7.	Соловйова М. М.	ГО «Чотири королеви»
8.	Юрченко-Микита О. В.	Український комітет ICOM

Комісія з питань міжнаціональних відносин та культурного розмаїття

№ п/п	П.І.Б. делегованого представника	Найменування ІГС
1.	Валєєв Е. Х.	ГО «Всеукраїнська Асамблея татар»
2.	Єфимич Н. М.	ГО «Спілка уральських народів України»
3.	Жмурко О. П.	Міжнародний фонд «Відродження»
4.	Келіогло В. Г.	ГО «Гагаузьке національно-культурне товариство «Халк Бірлії»
5.	Лобасок І. О.	МГО «Інтернаціональний союз»
6.	Мекахал Н. Ю.	ГО «Інститут міжнародних досліджень і співробітництва»
7.	Монастирський А. І.	Єврейський форум України
8.	Садаєв С. А.	ВГО «Діаспора чеченського народу»
9.	Фараджаллах М. А.	ГО «Україна по-арабськи»
10.	Фетеску А. С.	ГО «Всеукраїнська національно-культурна молдавська Асоціація»
11.	Хачатрян Л. Е.	ГО «Форум народів України»

Комісія з питань мистецтва та культурно-мистецької освіти

№ п/п	П.І.Б. делегованого представника	Найменування ІГС
1.	Бондаренко А. І.	Національна спілка композиторів України
2.	Кожевніков В. С.	ГО «Організація збору, розподілу, та колективного управління суміжними правами в Україні»
3.	Крець Г. М.	ГО «Допомога і милосердя»
4.	Мієнко В. К.	Товариство з обмеженою відповідальністю «Телерадіокомпанія «Студія 1+1»
5.	Негрій Т. Д.	Асоціація працівників, колективів, організацій культури та мистецтва України
6.	Нужа Г. В.	ВГО «Спілка музикантів України»
7.	Стебельська О. С.	ГО «Арт-Креатив»
8.	Стогній О. М.	ГО «Країна і життя»
9.	Ступак С. К.	Об'єднання «Оберіг»
10.	Тимошенко С.В.	Релігійна громада повного Євангелія «Ранкова Зірка»
11.	Черватюк Л.Д.	ГО «Жінки майбутнього»

▶ – детальний першочерговий план розвитку Заповідника; – очікувані результати.

Проект плану розвитку закладу культури на п'ять років має містити:

– аналіз поточного стану діяльності Заповідника; – перспективи розвитку Заповідника, заходи з виконання завдань та результати аналізу можливих ризиків, поліпшення техніко-економічних та фінансових показників закладу культури, підвищення його конкурентоспроможності;

– пропозиції щодо залучення інвестицій для розвитку Заповідника та щодо очікуваної динаміки поліпшення результативних показників фінансово-господарської діяльності Заповідника тощо; – очікувані результати.

Також план розвитку Заповідника на п'ять років може містити:

– план реформування Заповідника; – шляхи інтеграції Заповідника у світовий культурний процес; – додатки.

4. Строки проведення конкурсу.

Конкурсний добір починається 25.07.2016 року та закінчується не пізніше 25.09.2016 року.

5. Вимоги до кандидатів для участі у конкурсі.

Кваліфікаційні вимоги:
– вища освіта;
– стаж роботи у сфері культури не менше трьох років;
– володіння державною мовою;
– здатність за своїми діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем виконувати відповідні посадові обов'язки.

З інформацією щодо умов праці, з відомостями про матеріально-технічну базу Заповідника, фінансову звітність за попередній бюджетний період Підприємства можливо ознайомитися на офіційному сайті Мінкультури (рубрика «Вакансії»).

редактор
Любов ЯКИМЧУК

ПІСЛЯМОВА

■ БАРОКОВИЙ ПИСЬМЕННИК – У ЛИКУ СВЯТИХ

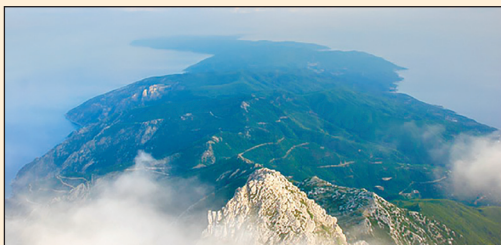

Українська православна церква на засіданні Священного Синоду 20 липня вирішила захувати до лику святих відомого українського письменника-полеміста, афонського подвижника Івана Вишенського.

«Преподобний Іоанн (Вишенський) 40 років подвизався на Афоні і відомий усім нам за шкільною програмою як видатний письменник-апологет, – зазначає митрополит Антоній. – Такі письменники, як Іван Франко, Пантелеймон Куліш, дуже високо цінували його роботи і вважали його одним із найвидатніших діячів XVII століття. Збереглося 16 послань преподобного Іоанна (Вишенського), які він писав з Афону, підтримуючи своїх православних співвітчизників».

Також митрополит Антоній відзначив, що Іван Вишенський жив у важкий період для православних, які у той час перебували під владою католицької Речі Посполитої.

Іван Вишенський – православний чернець, впливовий антиуніатський публіцист і полеміст. Він народився у місті Судова Вишня на Галичині (територія сучасної Львівської області) і походив із місцевого шляхетського роду Вишенських.

Твори Івана Вишенського – це написані ним на Святій Горі «Послання», відправлені на Русь разом із посланням афонських старців: «Послання до князя Острозького та всіх православних» – з настановою «стояти в православ'ї»; «Послання львівському братству і до отця Іова, скитника Маркової пустелі» – про те ж; «Послання до решти відступників від православ'я Кирила, Іпатія і Рогози» – суворе викриття.

Запустили «Метро до Кибинець»

6 серпня на малій батьківщині поета-футуриста Михайла Семенка пройде Перший сільський фестиваль «Метро до Кибинець».

«Метро до Кибинець» – це культурний проект, що базується у селі Кибинці на Полтавщині, де народився і виріс Михайл Семенко. Окрім цього, Кибинці відомі й тим, що на початку XIX століття називалися «малоросійськими Афінами». Знаменитий поміщик Дмитро Трощинський, один з ініціаторів видання «Енеїди» Котляревського, організував у Кибинцях бібліотеку й театр.

У це мальовниче село з'їздила тодішня інтелігенція Російської імперії, щоби подивитися на вистави театру, сцена якого розташовувалася прямо на ставу біля маєтку Трощинського. У театрі актором був Микола Гоголь, а також місцеві мешканці. Цей став і досі є – на вулиці Михайлівській (колишній Леніна) у Кибинцях, і в ньому влітку купаються. Біля ставка тепер знаходиться невеличкий готель.

Сам маєток Трощинського зруйнували чи то під час Першої світової війни, чи з приходом радянської влади. Ходили чутки, які підтримувала й сама Марія Проскурівна, матір поета, що в Семенків є кров Трощинського. Його прабабуся нібито служила у Трощинського та завагітніла від нього. Чи це правда, чи ні – зараз годі зрозуміти.

Сам Михайл Семенко написав про Кибинці не один вірш. Зокрема, у «Підземці» він каже:

І буде до метра паризького – дороги ніч од Кибенець,

Дмитро Трощинський

і буде день і ніч куріти Ромодан, – і буде НАШ Берлін, і буде НАШ Н'ю-Йорк, підземками прогризені – і загуде підземками комуна – Дніпрельстан.

Саме ця ідея про метро від Парижа до Кибинець (як тоді казали) або Кибинців (сучасне написання) і була покладена в основу проекту «Метро до Кибинець». Ідеться про те, щоб зробити історію села ключовою для його розвитку. І саме така мета у локального сільського фестивалю.

Фестиваль розпочнеться тематичною екскурсією, під час якої гості події не лише про-

йдуться слідами знаменитого футуриста, почують історію села Кибинці, а й поспілкуються з місцевими старожилами, зокрема, з бабусею, якій близько ста років. Вона розповідала про те, як до села приїздила театральна і кіноакторка Наталя Ужвій та відпочивала в гамаку у дворі Семенків, а тамешні мешканці приходили подивитися на знамениту артистку.

Приїжджі та місцеві поети на честь акторки та її знаменитого чоловіка-поета прове-

Михайл Семенко». У п'єсі зіграють відомі персони – актор Сергій Солопай та журналіст і письменник Юрій Макаров. Декорації для вистави створить дизайнер Юрій Барабаш спільно з місцевими дітьми. Тобто усе буде так, як було колись.

Також очікується показ сучасних українських короткометражок і кращої світової та української відеопоезії від фестивалю CYCLOP.

А наприкінці серпня – у рамках проекту – біля Будин-

Маєток Трощинського

дуть «Читання в гамаках». А режисер Євген Степаненко разом із кибинчанами поставить п'єсу «Як повстав світ і загинув

ку культури з'явиться «футуристична» альтанка. Вона буде захищена від дощу та снігу, матиме широкі лави та столи, місце для оголошень або віршів, можливості паркування для велосипедів. Там можна буде працювати в Інтернеті з допомогою власних пристроїв (у Палаці культури в бібліотеці є вільний вай-фай) або грати в шахи чи пити каву. Ця альтанка планується як мистецька, де і майстер-клас можна провести, і посидіти разом з друзями.

Любов ЯКИМЧУК,
співкураторка проекту
«Метро до Кибинець»

Жетони на «Метро до Кибинець»

Газета «Культура і життя»

№ 31 (4706), 29 липня 2016 р.

 Виходить із 7 жовтня 1923 року
 Свідоцтво про реєстрацію
 КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Засновники

Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети

Головний редактор

Євген БУКЕТ

Адреса редакції

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-62
 cultandlife@gmail.com

Видавець

Національне газетно-журнальне видавництво

Генеральний директор

Андрій ЩЕКУН

Видавнича рада

Андрій КУРКОВ (голова), Анатолій СЕРИКОВ (заступник голови), Андрій ВАСЮК (секретар ради), Олег ВЕРГЕЛІС, Богдан ГАЛАЙКО, Віктор фон ЕРЦЕН-ГЛЕРОН, Юрій ЗУБКО, Ростислав КАРАНДЄЄВ, Олексій КОНОНЕНКО, Наталія МУСІЄНКО, Юрій ПЕРОГАНІЧ, Андрій ЩЕКУН

Адреса видавництва

 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1
 Тел.: +38 (044) 498-23-65

Дизайн та верстка

Сергій ЗАДВОРНИЙ

 Поліграфічний комбінат
 ТОВ «Типографія «Від «А» до «Я»»
 м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
 Тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
 Тел.: +38 (044) 498-23-64;
 +38 (097) 111-17-56

 Редакція не публікує колективні листи та звернення
 Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів «Культури і життя» – тільки з письмового дозволу редакції.

© «Культура і життя», 2016

ПЕРЕДПЛАТА НА ГАЗЕТУ ТРИВАЄ

Передплатна ціна на 2016 р.:
 1 місяць – 19,22 грн; півріччя – 115,32 грн
У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.
Передплатний індекс 60969
Медіа-портал «Культура»: <http://cultua.media>
Наклад 5 000
Ціна договірна

4 820157 194001 3 1